

KAKO URESNIČUJEMO SREDNJEROČNI PROGRAM RAZVOJA?

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA:

BOLJE PREPREČITI KOT ZDRAVITI!

Pregled uresničevanja družbenega plana za obdobje 1976 do 1980 oziroma uresničevanje v prvi polovici letošnjega leta je pokazalo, da stvari niti slučajno niso take, kakor bi morale biti. Zabeleženo je namreč zaostajanje in stagnacija prav na tistih področjih, ki so za naše občane najbolj pomembna.

Komunala je kakor pastorek, ki nikakor ne more na zeleno vejo, stanovanjska gradnja je daieč za načrtovano tudi potrebno, prostorski načrti so nepopolni in zaradi tega tudi je otežkočeno napredovanje viške industrijske cone. Na seji izvršnega sveta naše občine so člani podrobno analizirali dejansko stanje in se odločno zavzeli za to, da se je treba enkrat za vselej prenehati izgovarjati na različne objektivne ali subjektivne vzroke za tako stanje in postaviti vse v tako luč, kakršna je — brez olepšav in zavajanja občanov.

Če kar malo bolj podrobno pogledamo stanovanjsko izgradnjo, pridemo do dejstev, ki niso najbolj razveseljiva. Zemljišča so nepravilna, komunalna infrastruktura je pomanjkljiva ali pa je sploh ni, načrti so neizdelani, šepa raziskava tal, oziroma je izdelana že potem, ko so izdelani načrti. Ker so ti prilagojeni drugačnim razmeram, jih je treba popolnoma spremeniti in tako dalje. Tudi postopki pri pridobivanju zemljišč in dokumentacije so prepočasni, strokovne službe se s strokovnim delom ne morejo ravno ponašati in rezultat vsega tega je, da bomo lahko s takim načinom zgradili morda le tretjino vseh načrtovanih stanovanj.

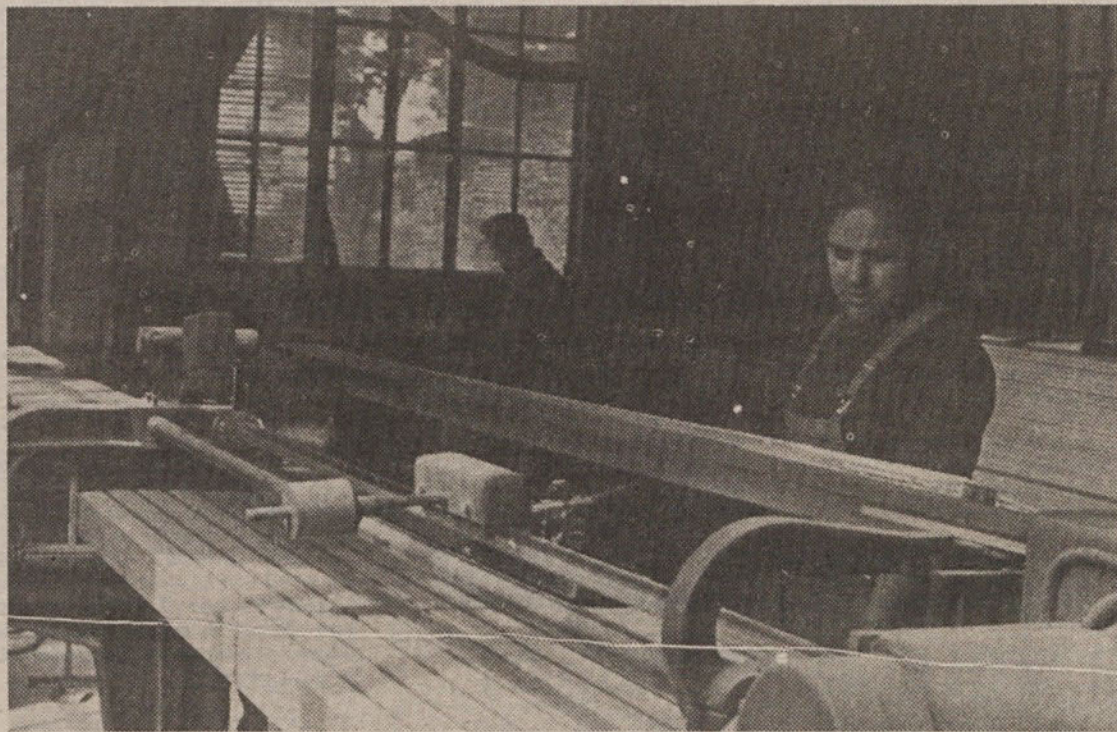
Sodelovanje med Zavodom za komunalno urejanje zemljišč in pa kmetijsko zemljiško skupnostjo je nepopolno, delo neusklajeno. Stanovanjske zadruge so se znašle pred težavami, ker ne morejo pridobiti zemljišč, kjer so planirale izgradnjo stanovanj. Torej, zaustavilo se je in pot iz slepe ulice je treba najti. Kakor vse kaže, bo koncem koncev le treba dobiti še nekaj strokovnjakov, ki bodo s svojim delom opravičili zaupanje.

Tudi gospodarstvo ne dosega pričakovanj. Investicije, za katere je v začetku kazalo, da bodo pomagale pri napredku in razvoju občine, so neplanirane oziroma so nestrokovno planirane. Denarja je vedno manj, tisti, ki se s tem ukvarjajo ne upoštevajo nobenih časovnih premikov in devalvacije in v končnem računu se zrcali primanjkljaj. Prav tako je v pogledu rasti zaposlovanja v občini. Presega predvidevanja, medtem ko družbena reprodukcija upada in nastaja tako velik razkorak, ki ga bo težko premostiti, če z natančnejšim izpolnjevanjem plana teh negativnih pojavov ne bomo odpravili.

Zaradi zamud pri izvajanju drugega samoprispevka občini grozi še večji odstotek otrok, ki jih organizirano varstvo ne bo zajelo, medtem ko šolstvo zaenkrat še ni tako pereče. Informacija, ki so jo dobili nekateri delegati zborov občinske skupščine, da nekaterim šolam grozi troizmenski pouk, niso točne in v tem pogledu ni strahu. Preteklo pa bo še nekaj vode, da bodo lahko šole v večjem številu prešle na celodnevni pouk.

Tudi na drugih področjih družbenega razvoja lahko najdemo kakšno nepravilnost, ki pa zaenkrat nima takega obsega, da bi povzročala preveč sivih las. Vendar velja: »Bolje preprečiti kakor zdraviti,« zato bo treba najti vzroke in zatreti čim več že v kalu, da v prihodnjih letih ne bo treba preveč hudih besed in misli, tako pri občanah, kakor tudi pri članih družbenopolitičnih skupnosti in organizacij.

MOJCA KAUCIČ

PLANIRAMO IN NE PLANIRAMO!?

O tem: predsedstvo občinske skupščine

Ocena uresničevanja družbenega plana naše občine je bila skupno z ugotovitvami izvršnega sveta predmet razprave tudi na predsedstvu občinske skupščine. Ob potrditvi že ugotovljenega je bilo izrečenih vrsta kritik na boleče dejstvo, da na žalost še vedno skoraj polovica delovnih organizacij na območju občine nima izdelanih svojih družbenih planov razvoja. In čeprav to ne ugotovljamo prvič, se stvari ne menjajo. Kdo je za to odgovoren? Navsezadnje tudi sami poslovni rezultati nekaterih kolektivov ne morejo biti v prihodnost zevajoča ugotovitev — živeti in posloovati od danes do jutri. V fazi uresničevanja zakona o združenem delu in niza sistemskih zakonov pa ostaja vse prej kot odprta tudi pot do zadovoljivo urejenih in samoupravno dograjenih dohodkovnih odnosov. To dejstvo pa žal tudi v veliki meri prispeva k tako kritični oceni samega srednjeročnega razvoja občine. Planiranje je usklajen proces in plan je odraz sinhroniziranih hotenj ob realnih možnostih. Vsak manjkajoč kamenček tega planiranega mozaika nujno povzroča ohromitev v začetni fazi tako uresničljivih potreb.

Ocena bo razgrnjena na oktobrski seji pred delegate vseh zborov občinske skupščine. Kakšne bodo njihove pripombe in ugotovitve? Verjetno bodo delegati iz tistih delovnih organizacij, kjer njihovi programi že dobivajo odraz v vidnih rezultatih vloženih prizadevanj, manj glasni, mogoče bo izrečena kakšna kritična misel na račun ostalih, po mnenju predsedstva občinske skupščine pa po drugi strani »preti« bo zajeten, da zopet ne bo slišati nič glasnejšega s strani delovnih sredin pa tudi vseh ostalih, ki del krivde za neuresničeno nosijo na svojih bremenih.

Morda je to precej kritična ugotovitev, izvira pa zopet iz potrjenih in žal v praksi tudi podkrepljenih izkušenj. V razpravi smo slišali vrsto zaskrbljujočih opažanj, tako npr. delegacije v razpravi, ah, ki se do obisti nanašajo na gospodarsko problematiko, ostajajo popolnoma same in včasih že kar neobgledne. Ni sodelovanja z delavskimi sveti, vodstvenim kadrom, strokovnimi službami in kaj lahko se bo ob tej »planski« razpravi zgodilo, da bo delegacija iz svoje sredine popolnoma neinformirana, kaj šele, da bi morebitne težave problemsko obravnavala.

Predsedstvo občinske skupščine zato predlaga, da osnutek te ocene srednjeročnega družbenega razvoja občine obravnavajo delegacija za zbor združenega dela, delegacija oziroma delegacije za SIS in delavski svet v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in delovni organizaciji.

J. DOMITROVIČ

VILI BELIČ — PREDSEDNIK IO SKUPNOSTI SLOVENSКИH OBČIN

Na zasedanju skupščine skupnosti slovenskih občin, ki se je odvijalo v Kopru od 21. 9. do 22. 9. 1978, so delegati izčrpno spregovorili o nadaljnjih nalogah in še posebej o vlogi občine v našem družbenopolitičnem življenju. Izvolili so tudi novo vodstvo in sicer bo v naslednjem mandatnem obdobju skupščino vodil predsednik skupščine občine Koper Mario Abram, izvršni odbor pa bo vodil predsednik viške skupščine Vili Belič. Čestitamo!

OB PRAZNOVANJU POBRATENE OBČINE LAJKOVAC

POGLOBITI SODELOVANJE

Tudi letos na dan 34. obletnice osvoboditve Lajkovca, se je delegacija naše občine, ki jo je vodil predsednik izvršnega sveta skupščine France Martinec, udeležila proslave, ki je hkrati namenjena tudi prazniku te pobratene občine. Naša delegacija je bila tudi tokrat deležna izredno gostoljubnega sprejema občinskega vodstva pobratene občine iz SR Srbije. Še posebej pa se je naši delegaciji vtisnila v spomin osrednja praznina, ki se je odvijala v Domu kulture dne 17. septembra. Slavnostni govornik na tem zasedanju, ki so se ga poleg vseh zborov občinske skupščine, vodstev družbenopolitičnih organizacij, udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja podrinško — kolubarskega regiona, je bil predsednik občinske skupščine Bogoljub Marković. Spregovoril je o dosedanjem razvoju in prizadevanjih delovnih ljudi in občanov za hitrejši napredok te družbenopolitične skupnosti, kjer živi skoraj 20.000 občanov. V imenu naše delegacije pa je zbrane pozdravil Marko Golobčič — predsednik OK ZSMS in dejal:

»Sodelovanje med obema občinama se je v teh letih pobratena že močno okrepilo, vidni so že prvi rezultati in delovni uspehi. Vsekakor pa je to sodelovanje potrebno razširiti in na vrsto interesnih področij, kjer so dobre možnosti za medsebojno izmenjavo izkušenj!« Na praznovanju najzaslužnejšim občanom in organizacijam podelili 15 odlikovanj predsednika republike ter tri že tradicionalne septembrske nagrade. Posebno doživetje pa je bil vedmovno izbrano pripravljene kulturni program. V njem so poleg domačega kulturno umetniškega društva »Dragojlo Budič« sodelovali še člani Narodnog pozorišta iz Beograda.

V Lajkovcu so ob tej priložnosti odprli tudi nov, sodoben Dom zdravlja — prepotreben objekt družbenega standarda, ki hkrati predstavlja tudi nekakšen začetek pospešene izgradnje tovrstnih ustanov. Naša delegacija si je ogledala še novo proizvodno halo »OBNOVE« — delovne organizacije, ki izdeluje zaščitno opremo in kjer bodo lahko v kratkem zaposlili novo delovno silo. Zelo zanimiv je bil tudi ogled kmetijske zadruge UB — lep primer sodelovanja s kooperanti, ki imajo vzorne kmetije. Precej usmerjenih kmetij pa je danes videti tudi v Lajkovcu samem.

Po vzoru tovrstnih kmečkih proizvajalcev, ki so si jih Lajkovčani med svojimi obiski ogledali pri nas, so jih sedaj nadvse uspešno upeljali tudi v svoji sredini. Najše povemo, da Ljubljanske mlekarne opravljajo inženiring za izgradnjo nove, moderne mlekarne v Lajkovcu, kjer se bo dnevno zbiralo in predelovalo 50.000 litrov mleka.

Z obiskom v Lazarevcu, sosednji občini, kjer raste čudovit in funkcionalno zasnovan Dom kulture ter z ogledom spomenika Dimitrije Tucovića na Vrabčem brdu, je naša delegacija sklenila svoj obisk. Sklenila pa ga je tudi s sklepom, ki ga vsekakor velja zapisati. V okvir občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik in OK SZDL Lajkovac se bosta v kratkem formirala dva koordinacijska odbora. Naloga obeh bo izdelati in spremljati program sodelovanja obeh pobrateneh občin ter vanj vključiti čim več nosilcev tudi iz ostalih lazerskih, družbenih področij dela.

VODSTVA DELOVNIH ORGANIZACIJ

TUDI LETOS NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU

Tudi letošnji že tradicionalni obisk, ki ga je Izvršni svet menda že desetič organiziral za vodstva gospodarskih delovnih organizacij iz naše občine, je minil v prijetnem vzdušju. Ob tej priložnosti so se udeleženci seznanili tudi z dosežki nekaterih naših delovnih organizacij, ki so tudi tokrat razstavljale na jesenskem zagrebškem velesejmu. Tobačna tovarna Ljubljana, IGO, Kovinska industrija Ig, TOVIL, Ilirija-Vedrog, Mercator.

Letošnje srečanje pa je hkrati bilo tudi koristno, saj so se tako lahko vodstva teh organizacij seznanila tudi z akcijami širšega družbenega pomena, ki jih občina načrtuje v bližnji prihodnosti. V mislih imamo predvsem izgradnjo letoviške baze v Pacugu (o tem smo obširneje pisali v prejšnji številki našega glasila), za katero je bila pobuda neposrednega sodelovanja delovnih organizacij z odobravanjem sprejeta.

OPOZORILO BRALCEM!

V delegatski prilogi »Naše komune« tokrat objavljamo »Oceno uresničevanja ciljev družbenoekonomskega razvoja občine Ljubljana Vič-Rudnik za obdobje 1976—1978«.

Ocena je sad dvoletnih prizadevanj vseh nosilcev razvoja v občini. Čeprav je namenjena delegatom vseh zborov občinske skupščine kot delovno gradivo za oktobrsko zasedanje, pa bo vsekakor zanimivo branje tudi za slehernega občana!

»Učenje je naša prva dolžnost,« so nam povedali mali šolarji, ko so se zopet odprla vrata hrama učenosti

ZBORI OBČINSKE SKUPŠČINE SPREJELI ODLOK

O OBVEZNI PRIPRAVI
DOKUMENTOV »LJUBLJANA 2000«

Potrebne smernice naj bodo konkretne in pripravljene brez kompliciranih in nepotrebnih postopkov.

Pod dokumentom »Ljubljana 2000« so navedeni tako dolgoročni družbeni plani vseh petih ljubljanskih občin in mesta Ljubljane, vključujoč njihov dolgoročni prostorski plan, dalje dolgoročni družbeni plan za območje medobčinskega sodelovanja in seveda urbanistični načrti omenjenih občin. Smernice oziroma njihov osnutek morajo biti predložene v razpravo občinski skupščini najkasneje čez leto dni — torej do septembra 1979, medtem ko mora biti osnutek plana izdelan najkasneje leto dni pozneje — torej do septembra 1980.

Tako je zapisano v že sprejetem odloku. Priprave na izdelavo tega za razvoj Ljubljane še kako potrebnega dokumenta se torej intenzivno pričenjajo. Biti morajo v prvi vrsti časovno precizno zastavljene, gradivo — torej realno postavljene zahteve, pa kar se da natančno opredeljene

in argumentirane tako z nosilci razvoja kot tudi z viri financiranja.

Ob vsem tem pa je potrebno tekoče spremljati in korigirati ter usklajevati množico spremljajočih hopenj z obstoječimi možnostmi in selektivno izločati prednostne naloge. Čeprav je to v veliki meri naloga samih strokovnih služb, pa se bodo verjetno tega morali držati tudi vsi, ki se bodo pojavljali s svojimi predlogi in razvojnimi usmeritvami.

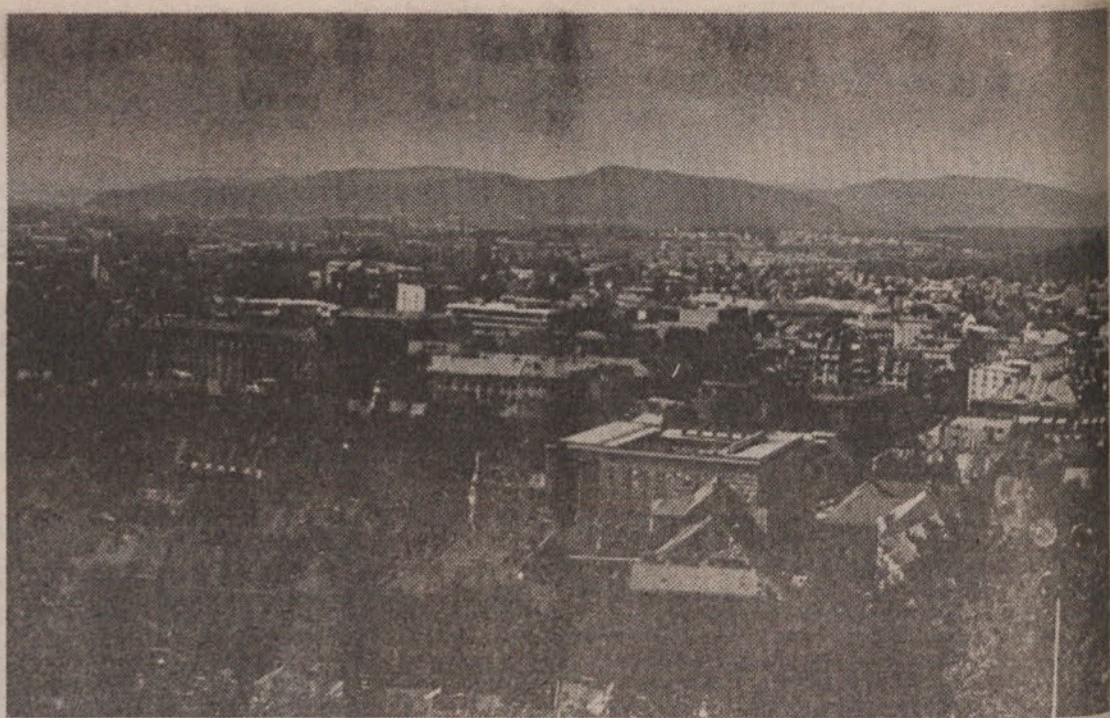
Akcija mora torej steči že sedaj, od temeljnih celic naše družbene ureditve — KS in TOZD, do samoupravnih interesnih skupnosti, občin in do mesta. Napak iz preteklosti, ko smo se marsikdaj »zaplanirali« in svojih zgrajenih hopenj nismo znali ali hoteli trezno pretehtati in usklajevati, ne smemo ponavljati. Vse preveč ostajajo namreč prisotne zelene potrebe, možnosti za njihovo realizacijo pa stopicajo zadaj. In kot so menili delegati družbenopolitičnega zbora, zavzeti se je treba za enotno metodologijo dela in usklajevanja, izogniti pa po drugi strani tudi večših preveč zapleteni plati družbe-

nega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

Akcija zahteva polno odgovornost in je vsekakor prioritarna naloga. Socialistična zveza bo organizirala v oktobru in novembru javno razpravo o izdelavi tega dokumenta, v ta namen bo ustanovljen poseben štab pri OK SZDL, ki bo koordiniral akcijo. Tako naj bi bila že v decembru izoblikovana stališča o izdelavi tega dokumenta. To je potrebno, saj morajo biti v Ljubljani priprave enotne.

Že v osnutku samih smernic pa naj bodo kar se da argumentirano prisotne tudi težnje po enakopravnem razvoju vseh področij kot tudi skladnemu razvoju posameznih gospodarskih panog, so menili delegati družbenopolitičnega zbora, saj se v tako enotnem prostoru kot je ljubljanski, ne smemo srečevati s pojmi manj in bolj razvitimi.

D. DIMITROVIČ

Področje Ljubljane zahteva skladen razvoj

PRED NAJVIŠJIM ZBOROM SLOVENSКИH SINDIKATOV

IZDVOJITI PROBLEME
IN JIH OBRAVNAVATI

Tako bi lahko na kratko označili vsebino predkongresnih razprav, ki se v tem času odvijajo v delovnih sredinah naše občine. Čeprav se bodo slovenski sindikati sestali na svojem 9. kongresu v zadnjih oktobrijskih dneh, pa zivahna aktivnost v bazi teče že dalj časa. Zvrstile so se razprave o kongresnih dokumentih — osnutkih sklepov 9. kongresa in Statuta ZSS. Oba dokumenta obogatena z vrsto pripomb in dodatnih mnenj, bosta sklepno vsebino začrtala na zboru samem. Ob tem pa lahko zabeležimo aktivnosti v osnovnih organizacijah, konferencah teh organizacij in področnih sindikatih.

Te so po svoji vsebini zanimive in napovedujejo akcijo. Posamezne sredine so namreč izločile iz niza tekočih nalog in obveznosti problem, ki zahteva spricho svoje pomembnosti globoko in vsestransko obravnavo. Tu imamo že zapis iz Ilirije-Vedroga, kjer so poudarili uresničevanje plana kot prvenstveno nalogo, v času ko poročamo, so se sestale žene samoupravljavke, ki bodo na temo »Delavka v združenem delu«, skušale z vseh zornih kotov kar najbolj temeljito osvetliti današnji položaj žene-proizvajalke, matere in družbene delavke. V sodelovanju z občinskim sindikalnim svetom je omenjeni po-

svet organiziral svet za družbeno-ekonomski položaj žensk pri OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. V Tobačni tovarni so sindikalni delavci izbrali za predmet razprave čisto kongresno temo »Nadaljnje razvijanje delitve OD po načelih delitve po rezultatih dela«, v Hoji pa bodo razpravljali o problemih samoupravne organiziranosti na osnovi dohodkovnih odnosov in motiviranja delavcev in temeljnih organizacij združenega dela v eni organizaciji združenega dela.

O poteku in zaključkih pomembnejših razprav bomo poročali v naslednji številki glasila.

V ILIRIJI-VEDROG

AKTIVNE PRIPRAVE
NA 9. KONGRES ZSS

Vrh priprav na 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije bo v delovni organizaciji Ilirija — Vedrog predstavljala problemska konferenca na temo: Družbeni plan in uresničevanje ciljev srednjeročnega programa, ki bo 3. oktobra. Prisotni bodo člani izvršnih odborov sindikata iz vseh TOZD in delovnih skupnosti, vsi člani ZK, ter vsi tisti delavci, ki se bodo želeli udeležiti razprave.

»Konferenco pripravljamo skupaj z organizacijo ZK«, nam je povedal predsednik konference ZSS v delovni organizaciji Ilirija-Vedrog, Dragan Štancar. »Že od julija delavci predelujejo kongresno gradivo v sindikalnih skupinah. Poleg teme, ki bo na problemski konferenci, pa so posevali veliko pozornosti predvsem stimulativnemu nagrajevanju delavcev.«

Sindikalne skupine sestavlja 10 do 20 delavcev v samouprav-

nih delovnih skupinah, vodi jih poverjenik, ki je obenem tudi član predsedstva izvršnega odbora ZSS v svoji TOZD. Gradivo, objavljeno v Sindikalnem poročevalcu št. 9 so delavci temeljito predelali in na sestankih sindikalnih skupin so se razvnele številne razprave. Vsekakor je primer Ilirije — Vedrog lahko vzor vsem tistim delovnim organizacijam, kjer so se na bližajoči se kongres Zveze sindikatov Slovenije pripravljali preveč površno.

DRUŽBENOPOLITIČNO
IZOBRAŽEVANJE
DELEGATOV SE PRIČENJA

Koordinacijski odbor za družbenopolitično izobraževanje pri občinski konferenci SZDL v naši občini je v sodelovanju z Delavsko univerzo Boris Kidrič pripravil program za družbeno izobraževanje delegatov. Zajelo bo tiste v družbenopolitičnih skupnostih, kakor tudi tiste iz samoupravnih interesnih skupnosti.

Potekalo bo v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah naše občine. Vsebinski del programa je usklajen s programom republiške konference SZDL, ki je predvidela, da bi delegati lahko ob spremljanju osmih načrtovanih tem dobera spoznali družbenopolitični sistem, delovanje delegatskega sistema ter se seznanili s težavami v občini in mestu.

Predvideno je, da bi se predavanja začela v mesecu oktobru ter bi ves program lahko izvedli nekako v dveh letih. Predavatelji bodo iz tistih sredin, kjer najbolj poznajo problematiko, ki jo je treba obdelati in se bodo tako lahko najbolj približali dejanskemu položaju v določenih sredi-

ZAKAJ TAKO?

DELEGATSKA VEST,
KJE SI?

Na spomladanskih volitvah, ko smo občani že v zgodnjih jutranjih urah pohiteli na volišča, da izvolimo svoje sokrajane in delovne sotovarše v delegacije krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, preko katerih bomo odločali o vseh skupnih zadevah našega pritršnega dne na zasedanjih občinske in samoupravnih interesnih skupnosti, so tako že več kot polovico leta za nami. Zasedanja skupščin se vrstijo, pretresajo številni problemi, o katerih pa naš svojo končno odločitev z dvigom rok potrdijo prav naši delegati. Prav je tako, oziroma prav bi bilo, da bi se posamezne delegacije z mnenji svoje »baze« pripravile na takšno zasedanje. Še bolj prav pa bi bilo, da bi se takšnega zasedanja tudi udeležile! Pisali smo že o praznih delegatskih mestih na sejah skupščin, o tem in o aktivnem delovanju delegacij bomo najbrž tudi še pisali. Tu, na tem mestu, pa bi želeli napisati nekaj o tisti, čisto človeški vesti delegacije za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine, ki je bila izvoljena v krajevni skupnosti Turjak. Če se prav spomnim, je bila volilna udeležba v tej krajevni skupnosti še pred iztekom volilnega dne 100 odstotna. Na volišču so torej pohiteli vsi krajan, prispevali so svoj glas, ponosni so bili po objavljenih izidih, da so svojo državljansko dolžnost tako zavedno opravili. Pa danes! Ali sploh vedo, da se njihov delegat oziroma član delegacije sploh ne udeležuje se občinske skupščine? Njihovo delegatsko mesto zeva praznino. To pa ne služi nikomur, še najmanj pa krajanom Turjaka, ki lahko v danem trenutku polno odgovorno zahtevajo odgovor na to »črno« zabeleženo dejstvo. Služi pa lahko tudi vsem ostalim, da od izvoljenih delegacij le skušajo poiskati odgovor na vprašanje, kakšno je njihovo delovanje, oziroma, ali smo res izbrali izmed svojih vrst prave tovarše za naloge, ki so skupne nam vsem!

In ne navsezadnje, kakšna je delegatska vest te delegacije?

J. DIMITROVIČ

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

DELEGATSKI MOLK JE PREMALO!

Prvo skupno popočitniško zasedanje vseh treh zborov pri občinski skupščini občine Vič-Rudnik je potekalo v dopustniškem vzdušju. Res je, da je bila večina dokumentov širšega značaja in ni obravnavala samo občinskega merila nekaterih tem, vendar pa je s položajem v občini zelo povezana. Z boljšim poznavanjem mestne in republiške problematike lahko delegati z objektivnejšega zornega kota gledajo tudi na to, kar se dogaja v občini.

Razprave k sprejetim dokumentom praktično ni bilo, če ne upoštevamo nekaterih delegatskih vprašanj, ki se, razen dveh, niso neposredno nanašala na obravnavano gradivo. Morda je vzrok za to res nekoliko manj aktivno delo delegatov v poletnih mesecih, vendar bi s svojimi pripombami lahko pripomogli k izboljšanju tistih poglavij, za matera mislijo, da bi lahko vplivala na kasnejše življenje v mestu in občini.

Tudi na zasedanju zbora združenega dela razprave ni bilo, čeprav bi morda le veljalo malo podrobneje proučiti pripravljane dokumentov »Ljubljana 2.000«. V tej Ljubljani bomo živeli tudi v naši občini

in »delegatski molk« vsem tistim, ki se ukvarjajo s to problematiko, prav gotovo ni v pomoč.

Čeprav je izrazito vezana prav na delegate združenega dela, informacija o poslovanju organizacij združenega dela v naši občini v prvi polovici letošnjega leta ni bila deležna nobene pripombe. Uspeh oziroma neuspeh pri poslovanju organizacij združenega dela je tesno povezan z življenjem naše občine in bi kot tak lahko vzpodbudil delegate k razmišljanju o najboljših poteh do še boljših rezultatov. To namreč ni samo naloga tistih, ki poslovanje načrtujejo, ampak nas vseh, še posebno pa tistih, ki so v teh organizacijah združenega dela zaposleni.

Na septembrski skupni seji vseh treh zborov viške občine skupščine so delegati potrdili imenovanje dveh ravnateljev osnovnih šol in sicer za OS »I. bataljona Dolomitskega odreda« v Horjulu dosedanjo ravnateljico Ano Pogorelec ter OS Velike Lašče — dosedanjega ravnatelja Nika Valjavca. Prav tako so potrdili izvolitev nove ravnateljice vzgojno-razvojnega zavoda »Trnovo« Justa Plavšič.

M. K.

VERA VALANT — DELEGATKA IX. KONGRESA ZSS

SMERNICE ZA REŠEVANJE PROBLEMOM

Veliko Mercatorjevo »družino« sestavlja 52 TOZD oziroma 21 delovnih organizacij, od tega 11 novitih in 10 delovnih skupnosti z okoli 10.000 zaposlenimi. V delovni organizaciji Mercator-Rožnik je zaposlena tudi VERA VALANT, delegatka na 9. kongresu Zveze sindikatov Slovenije. Za diskusijo na kongresu se še ni dogovorila, rada pa bi razpravljala o problemih in temah, s katerimi so se Mercatorjevi delavci največ ukvarjali v pripravah na kongres in pri predelavi kongresnega gradiva.

»Med glavnimi je prav gotovo problem pomanjkanja delovne sile in njena fluktuacija iz trgovine v druge poklice. Med vzroki zakaj se mladina le stežka odloča za trgovski poklic, je tudi prepočasno reševanje stanovanjskih problemov. Zaradi nizke akumulativnosti trgovina sama nima možnosti, da bi pomagala svojim delavcem in družba se bo v prihodnje prav gotovo morala bolj posvetiti reševanju tega problema,« pravi Vera Valant. »V naši delovni organizaciji je 80 odstotkov zaposlenih žensk. Velike težave povzročajo zato tudi popoldansko varstvo otrok, saj morajo delati v več izmenah. Vrtci v popoldanskem času pa niso odprti.

Trgovina ima nizko tehnično opremljenost in zato rabimo veliko delovne sile. Posledica tega pa je predvsem v živilskih trgovinah nizek osebni dohodek. Dohodkovnim odnosom nasploh posvečamo veliko pozornost. Že kmalu po sprejetju Zakona o združenem delu je SOZD Mercator sklenil s še 20 proizvodnimi organizacijami samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju med proizvajalci in trgovino. Do danes je k temu samoupravnemu sporazumu pristopilo že 260 proizvodnih organizacij in s tem je zajeto že 80 odstotkov Mercatorjevega poslovanja. Na osnovi tega smo doslej podpisali okoli 1000 kratkoročnih planov med proizvajalci in trgovino, v katerih je natančno opredeljeno: skupni cilji, skupni rizik in skupna delitev celotnega prihodka. Pri urejanju dohodkovnih odnosov pa se še vedno srečujemo s problemi kot so neurejen sistem oblikovanja maloprodajnih cen in neenotna zakonodaja po republikah za živilsko branžo. Zavedamo se, da cene ne smejo naraščati, vendar pa mora biti v tem smislu urejen celoten sistem cen. Velikokrat pa se srečujemo tudi s problemom, da se proi-

zvajalci v določenih panogah brez večjega sodelovanja trgovine in potrošnikov dogovarjajo o vrednosti dela oziroma svojih deležih v celotnem prihodu, kar jih postavlja v monopolen položaj.

V naši zakonodaji še vedno ni dovolj precizna opredelitev organizacij, ki se ukvarjajo s trgovino na debelo in tistih, ki se ukvarjajo s trgovino na drobno. Delovne organizacije z manjšimi trgovinami so zato v neenakopravnem položaju v primerjavi

z drugimi delovnimi organizacijami kot so na primer velike blagovne hiše. Bistveni so grosisti, delijo pa grosistični del marže. Mercator ima v maloprodaji veliko število manjših trgovin, zato je nemogoče primerjati enako grosiranje z blagovnicami.

Pri planiranju srednjeročnih planov smo se trgovci odkrito pogovorili s proizvajalci. Pri tem smo našli na problem razvitosti kapacitet enega ali drugega partnerja. Zato smo se sporazumeli o investiranju v manj razvite panoge.

Delavci Mercatorja so v kongresnih dokumentih našli sebe in prepričani smo, da bodo na kongresu našli smernice za reševanje svojih problemov, s katerimi se srečujejo pri vsakdanjem delu: za prodajnim pultom.

IVO BREČIČ

V poletnih mesecih so se v to stavbo, ki jo vidimo na fotografiji, na Trgu MDB 14 preselila še ostala vodstva družbenopolitičnih organizacij naše občine. Poleg OK ZSMS, občinskega sindikalnega sveta, imajo tu sedež OK SZDL in OK ZKS, občinski odbor ZRVS ter uredništvo Naše komune

M. K.

OB PRAZNOVANJU TREH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

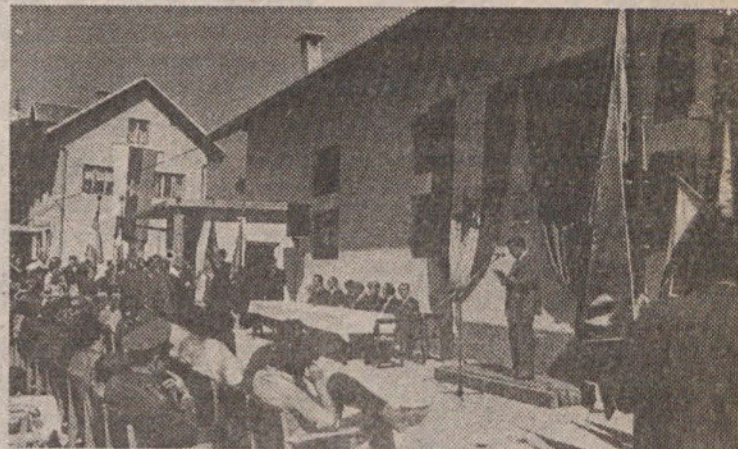
Na mestu, kjer je tretjega februarja 1943 padel načelnik štaba Notranske operativne cone NOV in POS Zdravko Jovanović, so krajin trih krajevnih skupnosti Rob, Turjak in Velike Lašče ob praznovanju krajevnega praznika odkrili spominsko obeležje in s kulturnim sporedom počastili njegov spomin. Spominske svečanosti so se udeležili tudi ožji sorodniki pokojnega partizanskega komandanta ter predstavniki pobratene krajevne skupnosti Kamenica in občine Valjevo.

Vojaki ter mladinska pohodna enota so na krajih, znanih iz NOB, položili vence.

FRANCE PREŠEREN

Odkritje spomenika Zdravku Jovanoviću

Zbranim je spregovoril predsednik občinske skupščine Vili Belič

Svečanosti ob spominskem obeležju ter osrednjega praznovanja pred domom družbenopolitičnih organizacij v Robu so se udeležili poleg omenjenih gostov tudi številni krajin Roba, Turjaka in Velikih Lašč, borci, aktivisti, družbenopolitični delavci, enota vojakov vojašnice Ljubo Šercer, mladinska pohodna enota Ljubo Šercer.

Slavnostni govornik na osrednji proslavi na Robu je bil občinski predsednik skupščine Vili Belič, ki je med drugim poudaril, da bo treba na vseh področjih dosledno uresničevati dokumente, sprejete na VIII. kongresu ZKS in XI. kongresu ZKJ, ki jasno nakazujejo usmeritve razvoja naše družbe.

Priznanja za nesebično delo v KS so podeljena

Prav tako so za nas vse polno zavezujoči tudi sklepi obeh republiških kongresov ZSS in ZSMS, ki bodo v mesecu oktobru. Večja vloga mladih in tesnejša povezava združenega dela s krajevnimi skupnostmi bodo le pomembnejši med njimi.

Slavnostni del praznovanja se je nadaljeval z nastopi pevcev in glasbenikov. Najzaslužnejšim krajanom vseh treh krajevnih skupnosti pa so podelili priznanja.

NIČ NOVEGA PRI URESNIČEVANJU PROGRAMA II.

Glede na obsežno informacijo o izvajanju drugega samopriskpeva v naši občini, ki so jo naši občani prebrali v julijski številki glasila, bo današnja zelo kratka. V uredništvu smo se namreč dogovorili, da bomo naše bralce o poteku gradnje oziroma negradnje objektov družbenega standarda, za katere občani dajejo del svojih osebnih dohodkov, tekoče obveščali.

Vse, kar lahko povemo, je, da se stvari niso bistveno spremenile. Še vedno se zatika povsod — kakor pred tremi meseci. Lahko bi rekli, da ne poteka gladko niti ena sama stopnička, ki pelje do začetka gradnje objektov. Problematično je pridobivanje zemljišča, geološka raziskava tal, pridobivanje dokumentacije, komunalna opremljenost zemljišč in še bi lahko naštevali. Problematiko so pred kratkim obravnavali tudi člani izvršnega sveta naše občinske skupščine in sklenili, da je skrajni čas, da stvari stečejo po pravem tiru. Strojne službe, ki lahko pripomorejo pri hitrejšem izvajanju izvedbe samopriskpeva, bodo morale vložiti v delo skrajno mero naporov. Ne samo pri zagotavljanju, da bo vse v redu, ampak tudi pri izpolnjevanju obljub, ki so jih dale že pred nekaj časa.

Res je, da so birokratska pota do pridobitve potrebnih dokumentov in dovoljenj dolga in zapletena, pa bi morda le šlo tudi drugače. Pravzaprav bi moralo iti, če pomislimo, da v drugih občinah stanje ni tako kritično, da ne rečemo, da je veliko boljše, kakor v naši občini. Z dovoljnimi niti tisti, ki delajo na tem področju, niti občani. In prispevanje denar je končno njihov in kar je še pomembnejše — tudi zaupanje je njihovo. In to zaupanje je zelo lahko podreti, težko pa ga je zopet pridobiti. Ker so se za problematiko sedaj odločno zavzeli člani družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, lahko pričakujemo, da bo delo steklo hitreje in temeljiteje.

MOJCA KAUCIČ

DELEGAT XI. KONGRESA ZKJ O SPREJETIH SKLEPIH ŠE NAPREJ VLAGATI V KMETIJSTVO

Za Jožeta Modica, ki je bil delegat naše OK ZKS na XI. kongresu ZKJ, bi lahko rekli, da je veteran, saj je bil doslej že na zveznem kongresu SZDL, dvakrat na republiškem kongresu ZKS in enkrat na republiškem kongresu SZDL pa... Še bi lahko naštevali, kje vse je hodil kmetovalec Jože Modic iz Vrbljenja in kje vse je zastopal ideje napredka, vedno povedane z jasnimi in vsem razumljivimi besedami. Njegovim besedam vedno radi prisluhnejo v vsaki sredini, saj vedno izraža resnično mišljenje naprednih ljudi. In kako ocenjuje Jože Modic zvezni kongres ZKJ?

»Bil sem že na marsikaterem pomembnem sestanku od časov NOV dalje, vendar takega zadovoljstva med ljudmi kot ga je bilo čutiti na tem kongresu še nisem občutil. Takšnega svečanega vzdušja še ni bilo. Precej so k temu pripomogli številni mladi delegati, ki so dali svoj pečat delu kongresa in še posebej vzdušju. Ta kongres je dokaz, da je naša mlada generacija prepričana v naše uspehe in prepričana, da bomo zamišljeni sistem in zapisana načela resnično uspehi tudi v praksi realizirali. Tu so bili cilji očitni in jasni. Dvomo v dilem ni!«

Jože Modic je na kongresu delal v komisiji za SLO, nekajkrat pa se je priključil tudi komisiji za gospodarstvo, pa ne takrat, ko so obravnavali industrijo, temveč kmetijstvo. To je področje, ki ga zanima, saj je sam kmet.

»Kmetijstvo ima v naši družbi v zadnjih letih že pomembnejšo vlogo, ki smo jo prej nekaj časa zanemarjali. Še vedno pa kmetijstvo nima tistega mesta, ki ga bi nujno moralo dobiti, saj dandanes vse bolj zanimivi postajajo produkti kmetijstva, včasih že tudi bolj kot industrije. Zato pa sem prepričan v bodočnost našega kmetijstva in to svetlo bodočnost. To pa bomo dosegli le tako, če bomo pospeševali razvoj v kmetijstvu. Pri pospeševanju mislim tako na družbeni kot zasebni sektor. Zadnjih nekaj let dajemo pri nes premalno poudarka družbenemu sektorju v kmetijstvu. Mislim, da je nujno to spremeniti, vendar ne na ta način, da bi sedaj oškodovali nam prepotrebno zasebno kmetijstvo, temveč naj bi večji del novih sredstev — le-ta bomo morali vlagati v kmetijstvo — usmerjali v razvoj družbenega sektorja. Le z razvitim družbenim sektorjem bo lahko pospešeno napredoval tudi zasebni kmet. Vsak posameznik se kot kmetovalec le težko razvije, če nima ustreznih kooperantov v družbenem sektorju in seveda tudi ustrezne pomoči in strokovnosti, ki jo je mogoče organizirati le za večje površine.

Posamezni kmetje pa se bomo morali začeti med seboj dogovarjati in to potem tudi uresničevati, o sodelovanju posebej pri mehanizaciji. Pri nas imamo npr. mnogo preveč traktorjev. Poglejte, saj pride skoraj na vsak hektar en traktor. Kajti če ga ima en

sosed, ga hoče imeti tudi drugi. Amortizacije in stroškov pa si pri tem nihče ne izračuna. Takšnega odstotka traktorjev na hektar nimajo niti najbolj razvite dežele, saj pomeni nepotrebno in tudi predrago skrajnost. Mislim, da so rešitev strojne skupnosti, ali pa vsaj dogovor med več sosedmi. Mislim, da bomo le tako lahko na kmetijah gospodarili ceneje in seveda tako tudi bolje živeli. Dal sem le primer traktorjev, takšnih primerov pa je še več. Več je treba sodelovanja in bo marsikaj prihranjeno.

V zadnjih letih je bilo vloženega zelo veliko v zasebni sektor kmetijstva. To je prav, vendar me moti povratni odnos. Mnogi, ki so dobili od naše družbe visoka posojila, do te družbe, ki jim je pomagala povzpeti se k boljšemu kruhu, ne čutijo nobene odgovornosti. Mislim, da to ni prav. Mislim, da bi moral vsak zasebnik čutiti določeno odgovornost in to v povsem konkretnih zadevah. Na tej osnovi naj bi bila vzpostavljena tudi kooperacija. Sedaj pa se večkrat pojavlja posamezna delovna organizacija ali institucija kot kreditor in pomaga kmetu, potem ko gre za odkup, pa taisti kmet svojega »dobrotnika« sploh ne pozna, temveč se odloča za prodajo enostavno tistemu, ki mu več ponudi npr. trgovini ali komu drugemu, ki pa temu kmetu pri razvoju sploh ni pomagal. Kooperantske pogodbe predstavljajo po mojem mišljenju prešibko obveznost. Ne s pravnega stališča, temveč s povsem etičnega in moralnega stališča.

Zdi se mi, da smo pri nas preveč zanemarili malega in srednjega proizvajalca in pa polkmeta. Zavedati se moramo, da veliko ustvarijo v našem kmetijstvu vsi tisti, ki po delovniku v tovarni doma obdelajo tako ali drugačno krpo zemlje in da tudi oni doprinašajo k temu, da je naša družba kot celota bogatejša. Mali kmet, srednji kmet in polkmet se čutijo večkrat zapostavljeni in kar malce so nejevoljni, ko se primerjajo z velikimi kmetijami, ki so že usmerjene. Tem malim kmetom moramo posvetiti več pozornosti in jim pomagati, da se bodo njihovi pogoji kmetovanja in tako tudi standard začeli hitreje izboljševati, pravi Jože Modic. »Pomembna stališča o razvoju kmetijstva pa je sprejel ravno tudi minuli kongres ZKJ.«

MILOVAN DIMITRIČ

POSLEJ DEJAVNEJŠI KLUB SAMOUPRAVLJALCEV?

Delovanje kluba samoupravljalcev v občini Vič-Rudnik je v zadnjem času kar nekako zamrlo. Ne bi mogli trditi, da dejavnosti ni, vendar ni več tako pestra, kot je bila v lanskem letu. Vzrokov za to je več, končna posledica pa je pravzaprav le-ta, da v letošnjem prvem polletju klub nima kaj dosti pokazati. Vse tiste formalnosti so tekle in bi morda komu, ki se v zadevo ne bi poglobil vsebinsko, bilo videti tudi povsem v redu, vendar ni bilo več tistega konkretnega dela, kot je bilo to prej. Zato je bilo slišati precej upravičenih pripomb na delo kluba, saj je šlo le za formalne sestanke odborov, kar pa ni dovolj. Izobraževanje in dejavnost z delegati in samoupravljalci sploh je namreč povsem oprijemljiva in konkretna naloga.

V drugem polletju se je zadeva začela premikati. Izobraževanje vodi delegacij je steklo kot je bilo načrtovano in tu je brez dvoma vložena veliko dela. Razmišljanja pa so tudi o tem, da bi sedaj spet organizirali, kot lani, okrogle mize o najaktualnejših vprašanjih in o zadevah, ki bi jih bilo potrebno morda tudi še teoretično razčistiti. Večjo skrb pa bo potrebno posvetiti izobraževanju. Za to so podane tudi vse možnosti glede na v občini novoustanovljeni področni center delavske univerze.

Ob tem pa pridemo do vprašanja, ki še ni razrešeno — tudi teoretično stvari še niso povsem jasne. Kje je meja med delavsko univerzo in med klubom samoupravljalcev oziroma med njunim delom. Doslej obstajajo tri inačice: klub dela sam zase in delavska univerza sama zase, skratka dvotirnost, v drugi inačici deluje praktično delavska univerza sama, saj je bila tako močna, da je klub enostavno vsrkala in ji pomeni klub le dobavitelja kadrov za izobraževanje in v treh primerih gre za to, da klubi določajo vsebino, ki jo potem izvede delavska univerza po organizacijski plati. Ta tretja inačica je verjetno še najbližja pravemu namenu.

Pri takem sodelovanju pa prihaja večkrat tudi

do očitkov ob cenah. Cene so včasih tako visoke, da pomenijo enostavno skorajda zaporo za določene dejavnosti. Kot so izračunavali na občinskem svetu ZSS Vič-Rudnik, velja včasih predavateljska ura pri delavski univerzi kar 400 din. To seveda ne dobi predavatelj, temveč je draga ura, saj je v njej vsebovano vse od amortizacije, do osebnih dohodkov osebja delavske univerze, regresa za hrano in počitnice itd. Ker je institucija profesionalizirana, je tudi nujno tako in je vprašanje, kje je tu rešitev.

Del krivde za zmanjšano delovanje kluba v občini pa je tudi pri samih kadrih. Za vodenje kluba oziroma konkretno delo ni bilo človeka, ki bi to lahko prevzel in ne bi bil preobremenjen. Ker je bilo rešitev tedaj pač treba najti, je prevzel predsedstvo izvršnega odbora skupščine kluba samoupravljalcev Rudi Rojc. »Profesionalca, ki bi se tedaj ukvarjal s tem, nismo imeli in poleg službe in vseh družbenopolitičnih funkcij sem prevzel še to, tako da delo ne bi povsem zaspalo. Seveda pa to ni uspešna kadrovska rešitev. Našli smo jo šele tedaj, ko smo dobili profesionalca, tako da bo lahko delo steklo. Sedaj je v izdelavi program izobraževanja in mislim, da bo poslej vendarle šlo.«

Predsednik skupščine kluba samoupravljalcev Ivan Prebil meni: »Težave so bile, ker nismo dobili človeka, ki bi se bil pripravil profesionalno ukvarjati z vsem skupaj. Izobraževanje je tako občutljiva in pomembna zadeva, da je ni mogoče prepustiti komurkoli in enostavno stihiti. Če v maju bi morala biti seja skupščine, pa smo jo glede na vse skupaj preložili na jesen. Ker je bila naša dejavnost minimalna, smo tudi nehali zbirati po delovnih organizacijah denar. Ta se je v začetku leta še natekal, potem pa smo to prekinili, ker ni bilo dejavnosti in bi torej neupravičeno zbirali denar. Zaradi majhne dejavnosti v začetku leta nam je tudi ostal denar, saj ga nismo porabili. S tem bomo lahko startali v jesensko obdobje in to upam uspešneje in dejavneje.«

M. DIMITRIČ

Proslave ob 30-letnici Kovinske industrije Ig so se udeležili tudi vidni predstavniki družbenopolitičnega življenja

KORAK OD OBRRTNIKOV DO MODERNIZACIJE

Slavnostnemu vzdušju niti močan naliiv ni mogel do živega, čeprav so morali delavci Kovinske industrije Ig proslavo ob 30-letnici svoje delovne organizacije preseliti, s slavnostno okrašenega dvorišča pred tovarno v osnovno šolo Ljuba Šerčerja na Igu. Slavnostni prireditvi, ki je bila 7. septembra in na kateri so

občinske skupščine, Darko Petrovšek, sekretar občinskega komiteja ZKS, Lojze Fortuna, generalni sekretar Gospodarske zbornice SRS, Niko Kralj, predstojnik Fakultete za gradbeništvo in arhitekturo, Stane Semič-Daki, narodni heroj, ter številni drugi.

Ob ustanovitvi so v KIG izde-

Velja omeniti podatek, da je vrednost na teh tržiščih prodanih proizvodov sedemkrat večja od njihovih potreb po reprodukcijskih sredstvih iz uvoza.

Ob gospodarskem razvoju pa v KIG niso pozabili na strokovno in splošno izobraževanje ter skrb za boljše življenjske pogoje vseh svojih delavcev, saj so temu posvečali veliko pozornost. Na področju družbenega standarda so uredili počitniške domove, redno tudi rešujejo stanovanjske probleme zaposlenih. V pregledu razvoja samoupravne organiziranosti in dejavnosti se radi pohvalijo, da je od ustanovitve prvega delavskega sveta 1950. leta do danes aktivno delovala v raznih organih delavskega samoupravljanja večina članov kolektiva KIG.

Iz podjetja z 18 zaposlenimi obrtnimi delavci so se danes razvili v dvesto člansko delovno organizacijo, ki v okviru SOZD Industrija-trgovina Celje predstavlja enega izmed nosilnih stebrov slovenske kovinske predelovalne industrije. Za to pa gre predvsem zahvala veliki zavzetosti in visoki delovni zavesti vseh zaposlenih.

IVO BREČIČ

USPEHI GOSPODARJENJA

V 30 letih so poslovna sredstva v KIG, ki so bila ocenjena ob ustanovitvi v višini 1.789.000 dinarjev, narasla na 106.500.000 novih dinarjev. V zadnjih letih so realizacijo povečali za 43-krat, doseženi dohodek za 52-krat, produktivnost za 22-krat. V letošnjem letu so dosegli faktor ekonomičnosti 1,45 in 31,2-odstotno rentabilnost. Produktivnost s 177.000 dinarji ustvarjenega dohodka na zaposlenega je 31-odstotkov nad povprečjem kovinske predelovalne industrije v Sloveniji. 68 odstotkov nad povprečjem panoge je tudi višina poslovnih sredstev na zaposlenega, delež akumulacije v dohodku pa je za 96 odstotkov večji kot v drugih delovnih organizacijah kovinske predelovalne industrije. Pri delitvi dohodka so z razmerjem 47,4 odstotka za osebne dohodke, 26,5 odstotka za splošno in skupno porabo ter 26,1 odstotka za sredstva akumulacije že danes dosegli boljše razmerja kot so zastavljena za republiko v srednjeročnem planu.

sodelovali basist Ladko Korošec, igralec Rudi Kosmač, harmonikar Milan Stante, folklorna skupina Barje, moški pevski zbor KUD Ig ter pionirji osnovne šole Ljuba Šerčerja, so prisostvovali tudi Tone Kovič, republiški sekretar za industrijo, Janez Vinkler in Dore Dovečar, republiška podsekretarja za notranje zadeve, Ivo Klemenčič, član izvršnega sveta skupščine SRS, Albin Vengust, predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane, Vili Belič, predsednik skupščine občine Vič-Rudnik, Franc Martinec, predsednik izvršnega sveta viške

lovali brzoparilnike, črpalke in zidne štedilnike še na popolnoma obrtniško individualni način, saj za sodobnejšo proizvodnjo niso imeli niti potrebne strojne opreme, niti materialnih sredstev. V 30 letih proizvodnje so asortiment izdelkov popolnoma spremenili.

Uvedli so serijsko proizvodnjo za gradbeništvo, mehanično industrijo in opremo za trgovino. S trdim delom in samoodrekanjem vseh zaposlenih so se ne le prebili med najuglednejše tovrstne delovne organizacije pri nas, temveč so s svojimi izdelki prisotni na tržiščih tako zahodne kot vzhodne Evrope ter dežel v razvoju.

PRED GRADNJO CENTRALNE AVTOBUSNE IN ŽELEZNIŠKE POSTAJE V LJUBLJANI

NATEČAJ BO REŠIL LE DEL PROBLEMOV

Ljubljanska mestna skupščina je skupaj z društvom arhitektov in društvom urbanistov Ljubljane razpisala javni natečaj v dveh fazah za urbanistično arhitektonsko rešitev območja centralne avtobusne in železniške postaje v Ljubljani. Prva faza naj bi omogočala predvsem izhodišča za gradnjo nove avtobusne postaje in povezave z železniško postajo in bo končana do konca januarja naslednjega leta, do konca junija naslednjega leta pa tudi druga faza, ki bo dala že konkretne rešitve avtobusne in železniške potniške postaje.

Ceprav je železniška postaja vključena v sedanji razpis, pa je sveda zelo daleč od tega, da bo rešil vse pereče probleme, ki se pojavljajo na železniški postaji v Ljubljani. Res bo ustvarjena povezava med železniško in bodočo avtobusno postajo, ki bo nekje ob Vilharjevi cesti, predvidoma v Jami in arhitektonsko in urbanistično obdelana tudi sedanja železniška potniška postaja. Vendar je to tudi praktično vse.

Vemo pa, da nas pesti še cela kopica drugih problemov, ki so vezani na ljubljansko železniško postajo; naj jih omenimo nekaj. Gornji stroj je nesporno dotrajan in ga bo treba obnoviti. Poleg tega postaja ljubljanska železniška

postaja zaradi nedokončanih rekonstrukcijskih del vedno bolj ozko grlo. Zlasti to velja za vzhodni del postaje. Poleg tega je treba zgraditi prevozne ture za tovorni promet, ture za opremo potniških vagonov in vlakov, novo brzovozno skladišče in še marsikaj. Prav tako zaradi nedokončanih del na spodnjem stroju ni mogoče vgraditi sodobnih signalno varnostnih naprav.

Obsežnejša dela bodo težko izvedljiva, ker je potrebno vsa dela opraviti ob gostem prometu.

S podvozi na Titovi, Prešernovi, Drenikovi in Erjavčevi (z deli so pravkar začeli), je v sedanji fazi rešen problem, kako železniški promet izločiti iz ljubljanskega mestnega jedra in trenutno ni potrebe za realizacijo znane in po generalnem urbanističnem načrtu še veljavne variante A-54, ki je predvidevala nekoliko kasnejši razcep go-renske in primorske proge ter predor pod Rožnikom. Vendar železničarji vztrajajo pri rezervatih zemljišča za to varianto, kajti čez nekaj let bo treba pričeti razmišljati o izpeljavi projekta hitre proge München-Zagreb, ki bo morala nekje tudi skozi Ljubljano. Po sedanji trasi pa je to skorajda nemogoče. In če ne bo rezerviranih primernih zemljišč v ta namen, bodo takrat težave še večje.

TRGOVSKO POSLOVNI CENTER NA RAKOVNIKU BO!

Na prostoru pod Rakovniško cerkvijo bo splošno gradbeno podjetje Ingrad gradilo nov trgovski poslovni center, ki ga krajani Krim-Rudnika in okoliških KS prav gotovo zelo potrebujejo. Sedaj morajo skoraj vse prineesti iz mesta, saj je trgovin v tem delu naše občine malo in še te so »klasične«. Stanovanjske hiše in bloki rastejo kot gobe po dežju, prebivalcev je vedno več in vrste pred prodajnimi pulci vedno daljše. Prav zato bodo krajani najbolj veseli trgovskega dela novega centra, čeprav jim bodo marsikatero pot v mesto prihranili tudi pošta, lekarna, poslovalnica Ljubljanske banke, frizerski salon, knjigarna Mladinske knjige in foto trgovina. Poleg tega bosta tu dobila svoje prostore tudi predstavništvo Polikema in Zavod za urejanje zemljišč občine Ljubljana Vič-Rudnik.

O novem trgovskem poslovnem centru beseda teče že nekaj časa. Kakor vse kaže, bodo stvari stekle sedaj malo hitreje. V začetku meseca oktobra bo po vsej verjetnosti že javna razgrnitev načrta v prostorih občinske zgradbe.

O tem, katera trgovska delovna organizacija bo prevzela trgovski in gostinstvo namenjen del v novem centru, je bilo dolgo časa vprašanje. Prva se je namreč ponudila delovna organizacija Emona, ki pa je leta 1975 od tega odstopila. Zato so se pri Ingradu, ki je lastnik zemljišča in izvajalec gradbenih del, odločili za Mercator. Pogovori trajajo že od leta 1975 in v zadnjem času sta temeljni organizaciji združenega dela Dolomiti in Hoteli in gostinstvo poslali projektni nalogi za ta del zgradbe.

V novem trgovskem poslovnem centru bo vsega skupaj približno 5190 kvadratnih metrov koristne površine. Od tega je za samopostrežno trgovino namenjenih 700, za gostinski del pa 850 kvadratnih metrov.

V projektni nalogi za samopostrežno trgovino je Mercatorjev TOZD Dolomiti zapisal, da bodo v njej prodajali: živila, meso, delicatese, kruh, pecivo, sadje, zelenjavo, mleko in mlečne izdelke, galanterijo, kozmetiko, čistila in čistilna sredstva, kratko robo, posodo, tobak in časopise. Zaposlenih bo 16 delavcev.

V gostinskem delu je Mercatorjev TOZD Hoteli in gostinstvo predvidel restavracijski prostor z eno ali več jedilnicami za goste, v enem prostoru bi namestili najmanj 30 sedežev, po možnosti pa naj bi restavracijske prostore povezali s premičnimi stenami. Točilnica naj bi bila po možnosti povezana z restavracijo ter bi jo ob enem uporabljali za bife. V ta bife je treba omogočiti direkten vstop. Opremljen naj bi bil z okroglimi stojeci mizami. Poleg tega so navedli

tudi ostale potrebne prostore — shrambe, pomivalnico, skladišča, prostor za odpadke in še kaj.

Letos so se pri krajevni skupnosti začeli dogovarjati o tem, da bi trgovski in gostinski del prevzel PK Beograd, vendar se ti načrti, kakor vse kaže, ne bodo uresničili. Z zgradbo namreč razpolaga Ingrad, ki je prostore že prej obljubil Mercatorju, čeprav pismene pogodbe o nakupu prostorov s to delovno organizacijo niso sklenili. Tega tudi ne morejo narediti, dokler ne bodo izračunali vrednosti enega kvadratnega metra površine. Ingrad v pogovorih s PK Beograd ni bil udeležen in tako vse kaže, da so pri krajevni skupnosti prodajali mačka v žaklju, saj pri Ingradu, kot lastniku zemljišča in nato tudi zgradbe, odločajo o tem, komu bodo prostore prodali. Ker to podjetje z Mercatorjem sodeluje že dolgo in bo tudi v prihodnje to sodelovanje še trajalo, besede ne bodo »požrli«. Če se bo le dalo, ne.

Po vsej verjetnosti je krajanom prav vseeno, katera delovna organizacija bo imela svoje prodajne in gostinske prostore v novi zgradbi. Želijo si le to, da bi bil center kmalu zgrajen in bi v njem lahko kupovali osnovne življenjske potrebščine. Prav gotovo niso najbolj srečni, ker morajo v mesto precej pogosteje, kakor bi hodili, če bi bila v bližnji okolici trgovina, kjer bi dobili osnovna živila, ne da bi bilo treba čakati v vrsti in se bati, da bi tega ali onega zmanjkalo, kakor se to pogosto dogaja.

MOJCA KAUCIČ

TRIDESET LET ANGORINIH PENTELJ

Delovna organizacija Tekstil je v mesecu septembru praznovala 30. obletnico obstoja svoje temeljne organizacije združenega dela Angora, ki ima sedež v naši občini. Proslave v počastitev jubileja je bila v Mestnem gledališču ljubljanskem in se je udeležilo veliko število družbenopolitičnih delavcev mesta in republike. Slavnostni govornik na proslavi je bil Roman Albreht, med drugimi pa so prišli tudi Mitja Ribičič, Lidija Šentjarc, Zvone Dragan, Vitja Rode, Marjan Orožen.

Temeljna organizacija združenega dela Angora je zaradi svojih lepih in kakovostnih modelov predvsem ženskih pletenin poznana doma in v tujini. V njej je zaposlenih 327 delovnih ljudi, predvsem žensk. Kljub temu, da so si v Angori vedno prizadevali za kakovost svojih izdelkov, se je znašla takratna delovna organizacija v hudih finančnih težavah, ki jih kar sedem let ni mogla premagati. Huda konkurenca na domačem in tudi tujem tržišču ter visoke cene izdelkov so k temu veliko pripomogle. Leta 1975 se je Angora priključila delovni organizaciji Tekstil in že naslednje leto je bil uspeh veliko boljši, saj v TOZD niso več zabeležili izgube. Lansko poslovno leto so zaključili s 117.376.000 dinarji prihodka. Velik delež predstavlja tudi izvoz, ki znaša okrog 30 milijonov dinarjev in od tega kar dve tretjini na konvertibilno tržišče. Letno v Angori naredijo približno 1.000.000 kosov pletenin ter pripravijo nekako 160 različnih modelov. Za pripravljanje novih modelov je v TOZD poseben oddelek za razvoj in pa tri modne kreatorke.

Trenutno je v Angori največja težava uvoz repromateriala, ki ga potrebujejo za svoje izdelke. Poleg tega pa bodo prihodnje leto uvozili tudi novo opremo v vrednosti sedem milijonov dinarjev. Proizvodnih prostorov zaenkrat ne bodo širili, ker si morajo najprej ustvariti trdno materialno bazo, ki je pogoj za nadaljnje uspešno delo v temeljni organizaciji združenega dela.

Oba posnetka smo ujeli na celuloidni trak v TOZD »Angora« na Dolenski cesti

Pogoj za uspešno delo pa je tudi tesno sodelovanje z drugimi delovnimi in temeljnimi organizacijami na področju tekstilne industrije. Svoje delo so do sedaj povezali z nekaterimi temeljnimi organizacijami Tekstilove »družine« (kar 14 jih je) skupaj v DO Tekstil. Najbolje Angora sodeluje s Pletilstvo Prosenjakovi, PLETILJA Litija in KUK Kobarid.

Povezovanje in skupno načrtovanje vseh, ki delajo v tekstilni industriji je tudi po besedah slavnostnega govornika Romana Albrehta osnova za uspešno delo. Strokovni delavci bi s skupnim načrtovanjem in dogovarjanjem lahko popolnoma izkoristili svoje znanje in zamisli ter tako dosegali še boljše uspehe.

M. K.

NOV IZDELEK TTL V KORAK S SVETOM

S tekočih trakov za proizvodnjo cigaret v Tobarčni tovarni Ljubljana so začeli prihajati na mesec elegantni temnomodri avtorji cigarete. Novi proizvod izdeluje TTL v sodelovanju s svetovnim je tradicionalnim nemškimi partnerjem, ki izdeluje znane cigarete Astor. Nove cigarete TTL nosijo naziv »Astor mild« in so na zahodnih tržiščih že znane. Na našem trgu bodo trenutno na nekaj časa skupaj v prodaji s klasičnim Astorjem, katerega proizvodnjo pa bodo v TTL opustili v korist nove cigarete. Astor, ki ga v TTL izdelovali doslej, je bil dokaj močna in polna cigareta, katere zavojček je veljal v prodajo 14 dni. Astor mild je cenejši, velja 10 dni, je precej blažji (ne stavljen je iz kvalitetne mešanice tobakov) in ima perforirni papir, ki naj hladi. Zato se v filtru te cigarete kondenzira več vlage in zato filter učinkovitejši.

Pri novem proizvodu pa niti toliko važen sam izdelek kot stroji za njega izdelavo in tehnološko ogjio. S to tehnologijo namreč izri TTL korak z najmodernejimi tovrstnimi industrijami vetu.

Generalni direktor TTL in ANEZ ČEMAŽAR poudarja pomembnost te tehnološke pridobitve. »V tendenci čim bližji cigaret v svetu smo se odločili za to tudi mi. To je svetovni trend in firma, ki izdeluje Astor v svetu vodi v tehnologiji in tehniki izdelave lahkih cigaret. Zato je naše sodelovanje pomembno s tega stališča, da smo šli v korak z globalnim svetom in lahko rečem, da nam danes Nemci niti koraka pred nami v izdelavi. Osvojili smo naj sodobnejšo tehniko in tehnologijo izdelave in to je pomembno tudi za nadaljnji razvoj naše tovarne, saj smo na tekočem s svetovnimi dosežki.«

M. DIMITRIČ

Naše najmlajše smo v sončnih jesenskih dneh ujeli v objektiv v trenutkih njihove igrivosti in veselja

ZAPIS Z OSNOVNE ŠOLE OSKAR KOVAČIČ

SODELOVANJE, KI NAJ BO ZA ZGLED

Najbrž tako tesnega, uspešnega in obojstranskega sodelovanja staršev in pedagoških delavcev ne poznajo na nobeni drugi šoli kot je to na osnovni šoli Oskar Kovačič. To sodelovanje traja že nekaj let, zato tudi kljub slabim materialnim in prostorskim pogojem uspehi šolarjev niso izostali.

Starši na sestankih dajejo koristne pobude za uspešnejše delo, prav tako kažejo željo po pedagoškem izobraževanju, da bi svojemu otroku lahko pomagali, kajti na celodnevno šolo še nekaj časa ne bodo mogli pomisliti, v podaljšanem bivanju pa je kljub zanimanju le manjšina otrok, to pa povečuje vlogo staršev pri delu doma. Starši želijo imeti pogoste roditeljske

sestanke in možnosti govorilnih ur. Sodelovanje staršev se je tako razširilo, da že razmišljajo, kako bodo prešli na novo kvaliteto raven sodelovanja — ustanovitev kluba staršev. Klub bi imel nalogo organizirati predavanja za starše. Ustanovitev kluba je nujna, a se tu zopet pojavi neresljiva uganka, kje najti prostor. Šolski prostori so popolnoma zasedeni od

sedme ure zjutraj do sedme ure zvečer, nekateri prostori, zlasti telovadnica, so zasedeni tudi po tej uri.

Verjetno je ta šola ena izmed redkih, ki jo tako tare prostorski problem. Učencem, ki se vozijo, ne morejo preskrbeti varstva. Vsak dan vozijo skupino otrok višjih razredov iz Barja na centralno šolo, prav tako tudi sedem prvošolcev. Zaradi prostorske stiske vozijo ves razred na podružnično šolo na Rudnik.

Prostorska utesjenost je le največji problem šole, ni pa edini. Šolsko poslopje stoji na takšnem mestu,

Skrb za šolo in življenje v njej je tudi skrb staršev, katerih otroci jo obiskujejo

ŠESTKRAT PRIJATELJSTVO!

Ljubljanski mladinci smo letos spet obiskali pobrateno mesto Wiesbaden. Srečanje je bilo že šesto po vrsti in tako postajajo stiki že kar tradicionalni. Wiesbaden je tako po številu prebivalstva in velikosti, kakor tudi po sorodnosti problemov podobno mesto kot Ljubljana in leži približno štirideset kilometrov od Frankfurta. Z naše strani je bila organizacija v rokah MK ZSMS, z nemške pa v okviru mladinskega kluba PUB, ki je eden večjih v Wiesbadnu in mladinskega urada v mestu. V štirinajstih dneh, ki smo jih preživeli v Wies-

badnu, smo spoznali marsikaj novega o problemih jedrske energije in onesnaževanja okolja, pereče brezposelnosti, volilnega sistema v ZRN, kajti program tako predavanj kot tudi ogledov podjetij je bil izredno zanimiv.

V Wiesbadnu deluje tudi klub naših delavcev, kjer smo doživeli zares izredno prisrčen in gostoljuben sprejem in resnično smo se počutili kot doma. Vroče želijo razširiti stike z domovino in zopet so izrazili željo, da bi Ljubljana postala pokrovitelj kluba.

Na zaključku smo izrekli zahvalo našim gostiteljem za izredno gostoljubno sprejem, organizacija srečanja pa je bila več kot odlična.

Mladinska delegacija iz Wiesbadna je skupaj z nami pripotovala v Jugoslavijo, kjer se je seznanjala z našim sistemom samoupravnega socializma.

Upam, da bodo nekaj tega, kar so izvedeli tukaj, posredovali svojim tovarišem in jih tako seznanili z našim sistemom, našim napredkom in razvojno usmeritvijo.

MATJAŽ JEVNIŠEK

COŠ HORJUL – ZAČETEK JE TEŽAK

V notranjost osnovne šole »I. bataljona Dolomitskega odreda« v Horjulu smo stopili ravno v trenutku, ko sta dežurna učenca pripravljala mize v jedilnici za malico. Posamezne vrste klopi so bile označene, kateri oddelek bo sedel v tisti vrsti, pripravljeno so bili prtčki in namazani kos kruha. Ker je učencev 310 — v 13 oddelkih, kolikor jih na šoli imajo — je treba z malico pohiteti, čeprav imajo otroci šestih oddelkov na razredni stopnji odmor za okrepčilo po prvi učni uri, na predmetni pa po drugi učni uri.

Sicer pa je bilo potrebnega veliko dela, da so na tej osnovni šoli lahko letos začeli s celodnevno poukom. Predmetnika sicer ni bilo treba spreminjati, zato pa je bilo treba precej organizacijskega dela, da bi lahko smotno razdelili prosti čas, omogočili redno obiskovanje pouka tistim učencem, ki se v šolo vozijo z avtobusom. 49 otrok pa vsak dan pripelje v šolo Viatorjev taksikombi. Zaradi pomanjkanja kadra so na podružnični šoli v Žažarju prekinili pouk in ti otroci sedaj hodijo na matično šolo. Prav tako pripeljejo otroke iz Samotorice in Korene. Cesta je zelo slaba in zato ravnateljica šole Ano Pogorelec zelo skrbi, kako bo pozimi. Pa bo morda le šlo. In ko smo že pri vožnji otrok, naj povemo še to, da je za prevoz s taksijem treba vsak dan plačati 1.300 dinarjev. Stroške krije mestna izobraževalna skupnost.

Interesnih dejavnosti je mnogo

Organizirani proti čas je sestavni del celodnevnega pouka in na šoli so sestavili kar zapleten urnik, da bi vse lahko potekalo brez zastojev. Otroci se lahko odločijo za športne igre, branje, likovni pouk ali pletenje, kvačkanje in še kaj. Kmalu se bo interesnim dejavnostim pridružil še klekanje in pa čebelarstvo. Kljub temu, da so vsi učitelji pri-

pravljani na tako obliko pouka, bi potrebovali na šoli še katerega, da bi priskočil na pomoč in jih malo razbremenil. Na šoli se že dogovarjajo z zunanjimi sodelavci, vendar so zaradi tega, ker so ti ljudje zaposleni, nastale težave.

Ker je na tem področju še veliko polkmetij in tudi kmetij, so morali pedagoški delavci uporabiti precej diplomacije, da so starše otrok prepričali o potrebnosti celodnevnega pouka in s tem tudi organizirane prehrane v šoli. Starši so temu precej nasprotovali in tako še vedno okrog 40 otrok med časom, namenjenem kosilu, odide kosit domov in se nato vrnejo v šolo. Za hrano je treba mesečno odšteti 400 dinarjev za učence na razredni in 420 dinarjev za učence na predmetni stopnji. Jedo otroci v dveh skupinah, pred in po kosilu pa si lahko izberejo eno od internih dejavnosti, da si odpočijejo in pripravijo na samostojno učenje.

Nova oblika pouka za mlajše učence ni težka, saj prejšnje oblike šole skoraj ne poznajo, malo težji pa je prehod za učence višjih razredov. V šoli morajo preživeti toliko več časa, doma jih čaka delo in po pravici so povedali, da jim je prejšnja oblika šole bolj ugajala. Pa je to morda samo zato, ker je to šole začetek in bo kasneje vse lažje. Res pa je morda, da drži, kar je rekla ena izmed učenk v osmem razredu, da je za učenje namreč premalo časa, morda se nekateri ne morejo privaditi temu, da se učijo popoldne. Vemo, da so si otroci prej svoj čas organizirali sami in tako so lahko začeli s pripravami za pouk šole proti večeru in so zanje porabili več časa, kakor pa ga imajo na razpolago sedaj. Knjige in zvezki do naslednjega dne počakajo v šoli in tako doma ne morejo nadaljevati z učenjem. Morda bo tudi v tem primeru boljše malo kasneje, ko se bodo otroci navadili, da morajo z učenjem začeti takoj, ko se začne učna ura.

Okolica šole še ni povsem urejena

Zaradi pomanjkanja denarja ob dograditvi šole ni bila urejena okolica. Šele nekaj kasneje so na šoli dobili 1.300.000 dinarjev posojila iz sredstev za amortizacijo pri mestni izobraževalni skupnosti. S tem denarjem so uredili odvodnjavanje ter utrdili teren za šolo. Le-ta je namreč nagnjen in voda je »pridno« prinašala zemljo prav do šolskega poslopja. Z denarjem, ki je ostal in z dodatnimi 100 tisoč dinarji so uredili rekreativni prostor ob šoli.

Več denarja, kakor za eno asfaltno ploščo, ni bilo. V kratkem bodo naredili še eno asfaltno ploščo za košarkarsko igrišče in obnovili obstoječi asfalt. Za ostalo bo denarja zmanjkalo. Pa se ob tem poraja človeku misel, da Horjul ni tako zelo majhen kraj in bi na pomoč lahko priskočili tudi krajanji sami. Saj bi delali za svoje otroke. V mnogih krajevnih skupnostih v naši in drugih občinah so si že tako pomagali, pa bi morda šlo tudi v Horjulu.

Za šolske potrebščine je poskrbljeno

In ko smo že precej povedali o horjulski šoli, naj povemo še to, kako so letos organizirali preskrbovanje učencev s šolskimi knjigami in potrebščinami. Za prav vse so namreč poskrbeli na šoli. Le malo staršev se ni strinjalo z odločitvijo, da bi šola kupila šolske potrebščine ter bi otroci ob koncu šolskega leta oddali šoli učbenike, ki jih niso več potrebovali. Pa je vseeno šlo. Tiste učbenike, ki niso bili več za uporabo, so izločili in dokupili nove, dokupili tudi tolikšno število knjig, da so jih lahko razdelili vsem učencem in pa tiste, ki so izšli šole letos. Ob koncu šol-

skega leta bodo starši plačali četrtino vrednosti vseh učbenikov, ki so jih otroci v šoli dobili. Prav tako so na šoli kupili vse šolske potrebščine za vse razrede in starši bodo stroške poravnali v naslednjih mesecih. Razen torbice, copat in telovadnih dresov so otroci v šoli dobili vse. Na šoli so sestavili seznam potrebščin in vse skupaj bodo starši plačali še pet odstotkov manj, kakor pa bi, če bi kupovali sami. Založba, kjer so potrebščine kupili, je šoli dala petodstotni popust, in ista cena velja tudi za starše.

Kadrovske težave poraja stanovanjski primanjkljaj

Verjetno bodo na šoli uspeli rešiti tudi kadrovske težave. Ljubljana sicer ni tako zelo daleč in bi se učitelji lahko vozili, vendar pa pri celodnevno pouku to skoraj ne pride v poštev, saj bi bili tako učitelji zdoma praktično ves dan. Stanovanj šola nima na razpolago, čeprav je možno dobiti sobo za majhno najemnino. Je pač tako, da tisti, ki stanovanje v Ljubljani imajo, ne bi radi v Horjulu stanovali v eni sami sobi. Delo je torej steško, organizacijske težave so več ali manj premagane, nekaj pomanjkljivosti pa se bo pokazalo šele med šolskim letom. Tudi starši se bodo s tako obliko pouka sčasoma sprijaznili in se navadili, da otroci pridejo domov toliko kasneje — z narejenimi domačimi nalogami in brez učenja. Naučili se bodo marsikaj, za kar pri klasičnem pouku ni bilo časa in tudi otroci se bodo navadili, da se je treba začeti učiti takoj, ko imajo za to čas. Organizirano delo pač od otrok zahteva spreminjanje navad, ki so jih imeli do sedaj. Morda jim bo kasneje to prišlo še kako prav.

MOJCA KAUCIČ

da je ropot stalni gost učilnic. Skoraj mimo šolskih vrat je speljana Dolenjska cesta, na drugi strani je železniška proga, ko pelje mimo vlak, morajo prekiniti s poukom, ker se v razredu učitelj in učenci ne slišijo. Otroci, ki hodijo v šolo, se tako vsak dan izpostavljajo nevarnosti prometnih nesreč, zato imajo v šoli urejeno prometno vzgojo, na šoli deluje pionirska prometna služba, ki skupno s postajo milice ureja promet in skrbi za varen prehod šolarjev čez cesto.

Sodelovanje staršev s pedagogi je še toliko pomembnejše, ker vsi učenci zaradi prostorske stiske ne morejo biti vključeni v podaljšano bivanje. Le 195 otrok je vključenih v podaljšano bivanje.

Ne le na učno-vzgojnem področju, tudi po materialni strani so starši pokazali mnogo razumevanja za potrebe šole. Starši so sami predlagali, da bodo zbrali sredstva za zgraditev nadstreška pri vhodu v šolo. Starši so zbrali s prostovoljnimi prispevki 51.815 dinarjev. Načrt za ta nadstrešek je prostovoljno izdelal inž. Kušar Jože. V drugi fazi bodo pokriti prostor zasteklili, da bodo čakajoči učenci zaščiteni pred mrazom in drugimi vremenskimi nepravilnostmi, v tem prostoru se bodo tudi preobuli. Skupina staršev je prostovoljno preplekala vsa vrata v šoli. Starši so tudi poskrbeli za dovoz peska za posutje šolskega dvorišča. Takšno aktivno sodelovanje staršev pomeni za pedagoške delavce spodbudo in obvezo, da bodo vložili ves trud za uspešno napredovanje učencev.

Vsi komaj čakajo pričetka gradnje nove šole, kajti šole ta bo rešila večino problemov, ki so se nakopičili. Pričetek gradnje pričakujejo spomladi 1979.

Akcijo za zagotavljanje poceni učbenikov so uspešno začeli ob koncu preteklega šolskega leta, ko je 843 od 913 učencev oddalo svoje učbenike. V začetku septembra so le-ti dobili učbenike za naslednje leto. Sredstva za manjkajoče učbenike so prispevali starši in krajevna skupnost Krim-Rudnik. Šola je s sredstvi staršev nabavila delovne zvezke za vse učence. Družinski proračun se je ob začetku šolskega leta znatno razbremenil, saj so starši prispevali le po 35 odstotkov vrednosti novih učbenikov, v prihodnje pa bodo bržkone še manj, če bo v ta namen del sredstev prispevala Izobraževalna skupnost.

Šola plodno sodeluje s tovarno Angora, ki je pred kratkim sprejela pokroviteljstvo nad šolo, kar je rezultat večletnega uspešnega sodelovanja. Šola za to delovno organizacijo pripravila proslavo, tovarna pa je v celoti opremila stodvajsetčlanski mladinski pevski zbor.

F. PREŠEREN

Posnetek je sicer že arhivski, nastal pa je pred dvema letoma, ko so novo, moderno šolo odprli najmlajšim

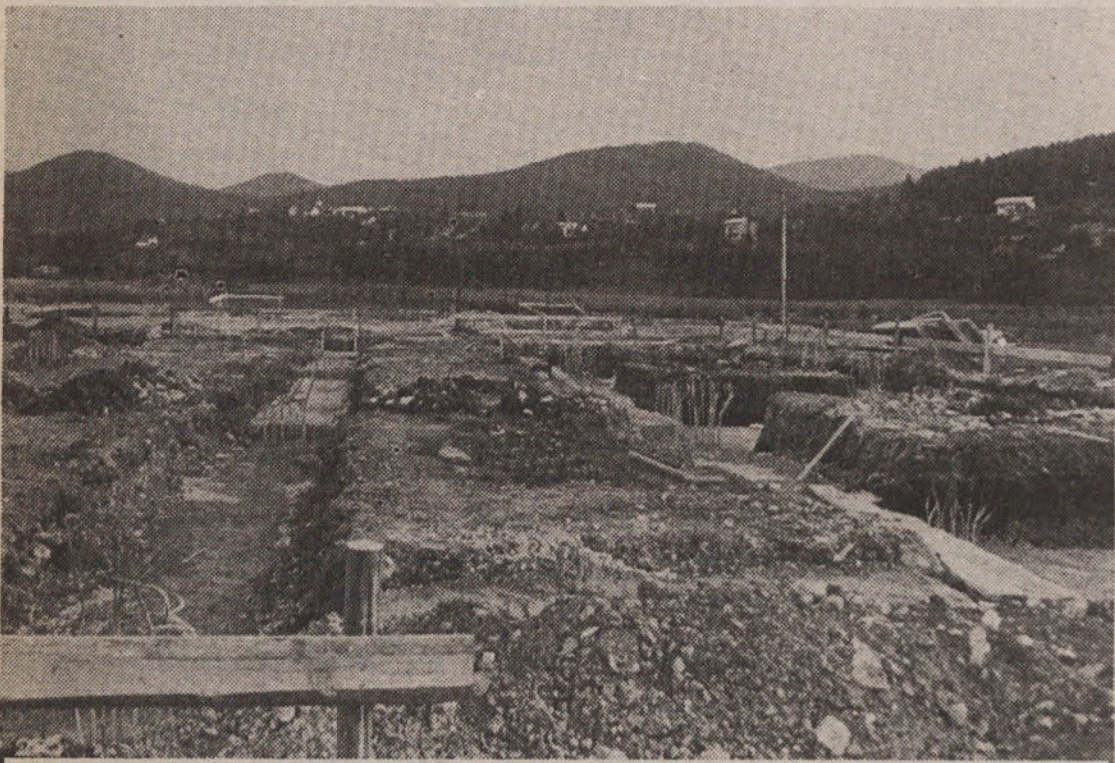

To pa je razstava čipk na OŠ Horjul. Priča o eni izmed bogatih interesnih dejavnosti, razvitih na tej šoli

OB OBČINSKEM PRAZNIKU SMO POLOŽILI TEMELJNE KAMNE ZA GRADNJO NOVIH OBJEKTOV

KAKŠNA JE NJIHOVA USODA?

V tem strjenem poročilu objavljamo zapise o gradnji teh objektov oziroma o težavah, s katerimi se investitorji srečujejo. Informacijo o gradnji mostu čez Ljubljano ste lahko prebrali v prejšnji številki glasila, kako gradi Varnost, pa vas bomo točno obvestili v naslednji številki

Fotografija je iz KS Podpeč-Preserja, kjer so že »pognali« temelji za izgradnjo novega obrata SKIP — Temeljni kamen za ta objekt je bil položen aprila

POMISLEKI ZADRŽUJEJO GRADNJO

Farma Brest na Igu ima, kot je videti, že od samega začetka določene nasprotnike in zato tudi težave. Že sama ideja o gradnji farme Ljubljanskih mlekarj je naletela na različne odmeve, ki so se končno strnili pod eno, v imenu zaščite okolja. Zakaj je farma tako problematična, ni pravzaprav nikomur jasno, dejstvo pa je, kot ugotavljajo v Ljubljanskih mlekarjih, da je naletela na ovire tam, kjer jih sploh niso pričakovali. Temeljni kamen za novo farmo so položili spomladi, vendar z deli doslej še niso začeli. Ne gre za nikakršno počasnost Ljubljanskih mlekarj TOZD Posestva, temveč enostavno za to, da še vedno ni vseh ustreznih dovoljenj. Kljub vsem predhodnim tehtanjem, razmišljanjem in pripravam in zelo natgančnim načrtom in vsem možnim odobritvam se je vse skupaj sedaj zapletlo na banki.

V kolektivni Ljubljanskih mlekarj pravijo v šali, da so zaklenili temeljni kamen v trezor, da ga ne bi kdo ukradel in da potem ne bi mogli začeti z gradnjo. Kako daleč pa so stvari v resnici?

Vloga za kredite čaka odobritev

Direktor Ljubljanskih mlekarj TOZD Posestva inž. Just Klemenčič pravi: »Vloga za kredite smo dali na Ljubljansko banko in njihov inštitut za ekonomski razvoj je zahteval, da predložimo, preden sploh razpravljamo o zadevi, mišljenje SEPO, torej posebne komisije, ki ocenjuje posege v človekovo okolje in ima namen varovati to okolje. Dokler tega mišljenja ne bodo imeli, na Ljubljanski banki o naši vlogi ne kanijo razpravljati. Mislimo, da bomo dobili pozitivno mnenje te komisije in če bo temu res tako, potem bomo to imeli v rokah konec septembra ali v začetku oktobra. Če bi šlo tudi potlej vse kot po maslu, bi lahko začeli zidati v novembru in v letu dni bi bilo vse skupaj pod streho.

Pri gradnji pa tudi ne smemo kaj dosti prehitovati gradnjo kanalizacije, saj sicer farma sploh ne bo mogla začeti z obratovanjem. V dogovoru smo namreč z občinsko komunalno skupnostjo, da bo le-ta vložila največje možne napore, da bi čimprej zgradili na področju Tomišlja kanalizacijo in čistilno napravo. Sedaj so glavni projekt že naročili in koncem januarja bodo začeli graditi. Gotovo pa naj bi bilo vse skupaj nekje konec prihodnjega leta, torej istočasno kot farma. Ta kanalizacija bo marsikaj rešila, čeprav ne vsega. Gnojnice namreč ne bomo spuščali v kanalizacijo, temveč jo bomo sploh odstranjevali s področja Iga.

Za čistočo je maksimalno poskrbljeno, vendar so tu nenehni pomisleki. S to novo komisijo SEPO smo padli mi kot prvi v novi režim in to je za nas seveda novost, ki pa jo bomo preskusili na svoji koži. Videti pa je, da je po nekaterih ocenah naša farma bolj problematična kot enaka v Postojni, saj za tamkajšnjo banko ni zahtevala tovrstnih mišljenj kot za našo.

Naš lastni interes je zaščita okolja in mislim, da smo na tem področju naredili veliko. V načrtih smo predvideli popolnoma zaprt sistem odplak in vsega umazanega, tako da bomo umazanijo odvažali. Za

to smo se odločili zaradi talne vode, saj je v bližini vodarna in so ravno zaradi nje prisotni pri marsikom pomisleki.

Bojazan pred onesnaženo vodo odveč!

Vodnogospodarska inšpekcija nam je postavila zato izredno zahtevne in tudi težke pogoje, da bi zagotovili popolno varnost vode. Mi smo vse prilagodili zahtevam in bomo tako tudi gradili. Zato je vsa bojazan pred onesnaževanjem neutemeljena. Vodarna bi lahko glede na naše higienske in varnostne ukrepe stala sredi farme, pa bi bilo vse v redu.

Kakšna bo nova farma? Vodja obrata Barje Lučka Kumše: »Vrednost naložbe je nekaj več kot 30 milijonov dinarjev. S tem denarjem bomo uredili stojšča za 300 glav živine, dvorišče, mehanične delavnice, skladišča, poslovne prostore, silose, tehtnice, črpalke in še vso drugo potrebno opremo. Tako bomo lahko organizirali živinorejo na najsoodnejši način.«

Ob vseh lepih načrtih in zapletljajih pri uresničevanju le-teh zaradi nekaterih nasprotovanj imajo v kolektivni Ljubljanskih mlekarj — TOZD Posestva in še posebej v obratu Barje kar malce grenke pripombe, da je očitno edini problem bodoča farma Brest. Ob tej farmi namreč vsi, ki opozarjajo na nevarnost onesnaževanja, pozabljajo na številne vikende, ki so brez kanalizacije in brez posebnih greznic, pozabljajo na vse mehanizirane kmetije, kjer je veliko odpadkov naftnih derivatov in pozabljajo, da je na tem področju sedaj 1500 glav živine. Vse naštetu pa tudi predstavlja precejšnje onesnaževanje, in sicer bolj nevarno kot bodoča farma. Obstojče namreč nima urejenega varnostnega sistema proti onesnaževanju od filtrov preko raznih povsem tesno zaprtih greznic do drugih načinov varovanja okolja. Zato so pomisleki ob farmi resnično nepravilni in neupravičeni!

MILOVAN DIMITRIČ

TEKSTILKA NA EVROPSKI RAVNI

Dokaz, da je naložba Tekstilke v nov obrat in nove prostore izredno utemeljena in poslovno odlična odločitev, je v tem, da je kolektiv te male delovne organizacije dobil kot eden prvih dovoljenje novoustanovljenega organa SISEOT (poseben organ, ki odloča o utemeljenosti uvoza in o ekonomskih stikih s tujino) za uvoz celotne opreme s konvertibilnega področja. Tekstilka bo svoje nove stroje pripeljala iz Italije in Francije, ki sta vodilni tehnološki sili na področju predelave sekundarnih tekstilnih surovin. »To, da smo dovoljenje za uvoz opreme — to je najvažnejše — dobili brez težav, nas ohrabljuje, saj nam je to še eno potrdilo več, da je naša odločitev pravilna,« pravi direktor Tekstilke Vekoslav Jenko. Dovoljenje SISEOT je Tekstilka že predložila banki, saj je potrebno za pridobitev posojila. Vsa soglasja za gradbena dovoljenja v Tekstilki tudi že imajo in tako bodo oktobra dejansko startali. Začeti bi morali z gradnjo nove tovarne, ki bo nadomestila pogoreli objekt, avgusta, vendar so se zadeve zavlekle zaradi pridobivanja različnih dokumentov. Nova tovarna Tekstilke bo gotova predvidoma prihodnje leto sredi poletja in prihodnji september bo v tovarni že stekla proizvodnja.

V Tekstilki so se odločili za gradnjo tovarne z jekleno konstrukcijo in betonskimi ploščami. Ker delajo z izredno vnetljivimi stvarmi, so se odločili za beton prav zaradi nevarnosti požara.

Naložba v novo tovarno bo veljala Tekstilko 25 milijonov dinarjev. Ta denar bodo dobili iz več virov. Tekstilka je ena prvih delovnih organizacij, ki je združila sredstva za to naložbo. Glede na uspešno 20-letno sodelovanje s škofjeloško Odejo bo ta kolektiv prispeval h gradnji 30 odstotkov predvidene vrednosti, 35 odstotkov bo dala banka, 30 odstotkov je lastnega denarja in pet odstotkov bo primaknila občina. Tako je finančna konstrukcija gotova stvar.

Kljub temu, da je Tekstilka sedaj praktično brez svojih proizvodnih prostorov, pa njena proizvodnja teče naprej. Tekstilka še vedno odkupuje sekundarne tekstilne surovine in uporabljajo njeni delavci stroje

po drugih tovarnah. Veliko pomaga s svojo trgovnico Varteks. Del dela pa opravijo delavci kar doma. Proizvodnja Tekstilke tako teče. Za to imajo interes ne le v kolektivu, temveč tako dobavitelji surovin kot tudi odjemalci, saj je majhna Tekstilka vendarle dragocen člen.

»Pri nas stanke tekstilne industrije je raztrgamo — in potem še razvlaknimo. To pa je postopek, ki ga opravljamo mi v Jugoslaviji edini,« pojasnjuje potek proizvodnje Vekoslav Jenko. »Mi smo ostali edini, ker je ta proizvodnja že pred leti zašla v velike težave. Male tovarnice smo imeli slabo opremljene, surovine so bile drage in izdelki poceni. Odkup je bil razdrobljen in to je podražilo surovino, pa tudi tuji kupci, ki so jo iskali, saj so odpadki kvalitetnih tekstilov dragoceni. Kot izdelek pa smo prodajali prejo, ki so jo v predilnicah oblikovali in uporabljali za vse vrste tekstilnih in tehničnih tkanin in za netkani tekstil. Ti izdelki pa so poceni in so zato seveda tudi nam naš izdelek, ki je bil njihova surovina, slabo plačali. Ta začarani krog bomo sedaj pretrgali, saj bomo z novimi stroji predelovali tudi ostanke iz sintetične, torej tiste, narejene na kemični osnovi.« Ko bodo imeli v Tekstilki nove stroje, se bodo spremenili tudi nekateri odnosi na našem trgu surovin. Sedaj bo to ceno zmogla in bodo surovine ostale doma. To pa pomeni, da bodo v Tekstilki naredili domače izdelke in bo tako odpadel uvoz. To pa pri industriji tapisomov in raznih oblog, filceev itd. pomeni kar precej. Tekstilka bo lahko preskrbela tudi vse za prešite odeje in tudi konkurenčna bo. Njena cena enakovrednih izdelkov, kot so iz uvoza, bo nižja in bo to pomenilo seveda tudi za kupce njenih izdelkov ugodnost.

V Tekstilki bodo v novi tovarni predelovali 2100 ton tekstilnih sekundarnih surovin. Odpadkov bodo imeli okoli 300 ton, saj bodo skušali narediti čim kvalitetnejše izdelke in celo preseči na zahodu uveljavljeno kvaliteto. Glede na najsoodnejše stroje jim bo to verjetno tudi uspelo. Čeprav se zaradi tega uvoz ne bo v jugoslovanskem merilu kaj dosti zmanjšal, pa vendarle zrno na zrno pogača... M. DIMITRIČ

DOM ZA STAREJŠE OBČANE NA BOKALCAH

VERANDA OKOLI PAVILJONA ZA STAROST

Poleg doma za ostarele na Bokalcih raste nova stavba, ki bo omogočila bivanje številnim, ki sedaj čakajo v »vrsti« na sprejem v dom. Trenutno imajo v upravi doma okoli 35 prošenj za sprejem in je tako povsem odvečna skrb, ki je bila pred začetkom gradnje, da bo dom napolnjen. Kvaliteta bivanja v obstoječem domu je namreč tako dobra, da se precej zanimajo za bivanje v domu na Bokalcih. Ker bo v novi stavbi vse še precej boljše, je razumljivo, da si že sedaj nekateri skušajo rezervirati prostor in si tako omogočiti boljše bivalne pogoje. Stavba že sedaj, ko je vidnih komaj polovico zidov, učinkuje privlačneje kot takšni domovi sicer, saj je paviljonskega tipa.

Nova stavba doma na Bokalcih bi morala biti po pogodbi zgrajena v maju prihodnjega leta, vendar je realno računati, da bo gotova in vseljiva šele junija. Dela potekajo sicer povsem po načrtih, vendar so bile težave ob začetku, ko je prišlo do zamude. Ob začetku gradnje namreč niso računali, da je na terenu poleg stare stavbe bila nekaj — tedaj še ni bilo v tem predelu kanalizacije — greznica in da se je zato teren ob kopanju vdiral. Zaradi tega je prišlo do meseca in pol zamude. Odtlej pa koprski Stavbenik TOZD Ljubljana gradi v skladu z roki in načrti.

Trenutno pa so pri gradnji nastopile določene težave zaradi financ. Delovna skupnost doma mora sedaj delno kriti posamezne izdatke gradnje iz svojih lastnih sredstev, ker bi sicer morali ustaviti gradnjo, saj ne bi finančni izračun in plačevanje ustrezalo zakonu o zavarovanju plačil. Do finančnih zapletov je prišlo zaradi kreditne nelikvidnosti občinske samoupravne stanovanjske interesne skupnosti. Dokler ne bo to urejeno z bančnimi krediti, pa delovna skupnost plačuje nekatere račune iz svojega žepa, da delo ne bi zaostalo.

»Vse skupaj bo stalo po predračunih in kot je videti bo to tudi končna cena, 32,5 milijona dinarjev,« pravi direktor doma Jože Žumer. »Denar za dom smo dobili tako, da je prispevala skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja 24 milijonov. Od njih pa bomo sedaj dobili še dodatnih 3,6 milijona din, ker se je od lani dvignila cena za posteljo v tovrstnem domu od 200 na 230 tisočakov. Tri milijone bomo dobili od samoupravne stanovanjske skupnosti, nekaj iz sklada občinskih rezerv in še nekaterih drugih virov. Morda bo ob rebalansu ob koncu leta lahko kaj primaknila tudi skupnost socialnega skrbstva. Trenutno, kot je vse videti, pa kakšnih resnejših finančnih zapletov ne pričakujemo.«

Kakšen bo novi dom? V novem domu bo v eno in dvo-posteljnih sobah prostora za 120 oskrbovancev. Kuhinja in toplana bo v starem domu, saj so ob njegovi gradnji

oziroma adaptaciji že načrtovali morebitno povečanje bodočnosti. Novi dom bo imel seveda vse spremljajoče prostore, ki so potrebni od jedilnice do prostora za rekreacijo te in one vrste. Pod novo stavbo pa bodo zgradili sodobno spalnico. Posebej privlačno bo pri tej novi stavbi, da bo okoli celotne stavbe veranda z ležalniki in tako oskrbovancem omogočeno sončenje na verandi pri samih sobanih.

Cena bivanja in oskrbovanja v novem domu bo nekoliko višja kot v stari stavbi. Kot približno predvidevajo, bo cena za mesec dni preko 4 tisočake za tiste oskrbovance, ki so pokretni. Za tiste, ki bodo potrebovali še posebno bolniško in zdravstveno nego, pa bo seveda oskrbovanje nekaj dražje. Ob vsem tem pa računajo v domu, da bo poceni novi objekt privlačnejši kot drugi podobni. Sedaj objekt je že tako cenejši kot podobni v Ljubljani in računajo, da bo tako tudi z novim kljub vsemu udobju, ki ga nudil. »Mislim, da je novi objekt — vsaj po načrtu — udoben in zagotavlja življenje, ki se ga ne bo treba nikomur bati,« zatrjuje direktor.

Malce greni življenje sedanjim oskrbovancem in upravičeni o novi cesti, ki bo tekla v bližini doma. Sedaj je popoln mir in popolna odmaknjenost od prometa bosta izgubili, vendar ocenjujejo, da promet le ne bo bistveno porušil miru in tišine. Nova cesta bo namreč precej poglavitna — za okoli 7 metrov — zgrajena pa bo tudi posebna prosta hrupna pregrada, tako da bodo razmere še vedno ugodne in bivanja v domu nova cesta z vsem prometom vred ne bo poslabšala v primerjavi z drugimi domovi, ki stojijo npr. sredi mesta. M. DIMITRIČ

Pogled na gradnjo novega doma

NA KLJUČU

AKCIJA ZA SPOMINSKI DOM

S tridnevno delovno akcijo so učenci osnovne šole 7. maja Dobrova in delavci Ljubljanskih mlekarj prispevali svoj delež pri gradnji in urejanju spominskega doma Dolomitskemu odredu na Ključu. Konec septembra so namreč položili drenažne cevi in zasuli odkop ob domu. Vsekakor pa je dela še veliko, če hočejo, da bo dom do 8. maja prihodnje leto odprt.

Na Ključ — hrib nad vasico Brezje v Polhograjskih Dolomiti, je italijanski okupator 7. maja 1942. leta poslal 8000 vojakov z namenom, da preženejo in uničijo peščico partizanov, ki so jim pred vrati Ljubljane postajali vse bolj nevarni. Po celodnevni boju je partizanom uspelo prebiti obroč in italijanski vojski so se proti večeru z mnogimi izgubami vračali v Ljubljano. V Žirovnikovem grabnu jih je čakala zaseda

vaške zaščite iz Hruševa, Gaberja in bližnjih vasi. Že s prvimi strelji so pognali Italijane v brezglavi beg. Njihov načrt, uničiti partizansko enoto na Ključu, se je tako popolnoma izjalovil, Dolomiti pa so takrat slavili prvo večjo zmago, v kateri so tesno sodelovali partizani in vaška zaščita.

V spomin na te dogodke so se člani ZZB NOV v občini Vič-Rudnik odločili, da zgradijo spominski dom. Predsednik občinskega odbora ZZB NOV Ljubljana Vič-Rudnik Stane Vrhovec je 7. maja lani položil temeljni kamen za izgradnjo tega doma. Danes domu manjka le še streha in notranja oprema. Kljub velikim težavam med gradnjo, ves čas je nagajalo vreme, je gradbenec SGP Gradis in Grosuplje uspelo zgraditi dom do druge plošče ter postaviti strešni venec in po-

zarne zidove. Člani odbora za izgradnjo so se pred kratkim dogovorili za les, ki ga bodo dali zasebniki prek obrata za kooperacijo Gozdarstva Ljubljana in TOZD Gozdarstvo Vrhnika. Do konca jeseni bodo tudi vgradili okna in vrata, ki jih bosta preskrbela KLI Logatec in LIKO Vrhnika. SGP Grosuplje bo prihodnje dni pričelo postavljati ostrešje. V začetku prihodnjega leta bodo delavci IMP Ljubljana uredili vodo- in električno napeljavno, Plinarina Ljubljana pa bo uredila plinsko postajo. Če bo vreme ugodno, bodo krajani še ta mesec nasuli in uredili cesto od Brezij do doma.

Dom na Ključu, ki predstavlja pomnik revolucionarnega boja Dolomitov proti okupatorju, bo torej kmalu nared.

OK SZDL ORGANIZIRA ZAKLJUČEK JAVNE RAZPRAVE • OK SZDL ORGANIZIRA ZAKLJUČEK JAVNE RAZPRAVE

OBČANI VIČA O AVTO CESTAH

V kratkem času bodo začeli na področju občine Vič-Rudnik graditi vrsto cest, ki so ne le ljubljanskega pomena, temveč jugoslovanskega in evropskega pomena. Gre za sistem avtocest in obvoznice, ki smo ga obširno opisali v prejšnji številki. Nove cestne povezave bodo začeli graditi v kratkem. V tem času pa so po celotnem področju občine organizirali javno razpravo o predlaganih gradnjah.

Občani so si lahko ogledali načrte in podali pripombe, saj bodo predvidene gradnje bistveno posegle v samo okolje povsod, kjer bo cesta, ponekod pa bodo nove ceste povsem spremenile tudi pogoje življenja. Zato je prav, da so se o predlaganih gradnjah izjasnili občani v tako široki razpravi.

Ugoden sprejem predloženih načrtov

OK SZDL Vič-Rudnik je organizirala tudi posebno sejo ob zaključku javne razprave o »U« sistemu avtocest in ljubljanskih obvoznicah. Splošna ugotovitev je, da je predlagani načrt bil med občani sprejet izredno ugodno kljub temu, da ponekod zelo posega v sedanje navade in način življenja in bivanja. Občani se namreč zavedajo, da so te ceste nujno potrebne in da bodo od njih imeli korist tudi oni sami. Da ni nasprotovanj, temveč da gre v javni razpravi največ za malenkostne pripombe, je verjetno tudi zasluga prej dobro pripravljene akcije. Oddelek za urbanizem in gradbene in komunalne zadeve je namreč dobro pripravil in občinska skupščina je pri načrtovanju uveljavila svoja stališča, tako da je čim manj občanov prizadetih z gradnjo. Južna avtocesta oziroma obvoznica je toliko odmaknjena na barje, da ne bo potrebnih rušenj črnozgrajenih objektov na Rakovi jelši. Avtocestno križišče oziroma trikotnik pa je tudi v skoraj praznem prostoru. Kakšne so pripombe in predlogi občanov? Nekateri razpravljalci so v javni razpravi menili, da je priključek na avtocesto preveč in da bo to gradnjo podražilo. Menili so, da bi bilo dovolj, če bi jih bilo manj. Vendar večina meni, da so številni priključki le koristni, saj je sicer preveč vozarjenja sem in tja, kar obremenjuje promet in s

tem izgubi smisel avtocesta, če so izvozi oziroma vozi preredki. Sodobna mesta imajo veliko takšnih priključkov, kar je posebej značilno za mesta podobne velikosti kot je Ljubljana npr. v severni Italiji.

Avto cesta naj se nadaljuje do Šmarja

Občani so tudi mišljenja, da je nesmiselno prenehati z avtocesto na Lavrici, temveč da je smiselneje potegniti jo do Šmarja, torej do tamkajšnjega priključka na avtocesto. Tu pa so določeni zapleti zaradi financiranja. Zadevo namreč financira Eurobanka, ki razpolaga z manj sredstvi in so ji v prvenstvenem interesu predlagane cestne smeri in izvedbe. V prvotnem načrtu je bila sicer takoj sedaj načrtovana tudi avtocesta oziroma podaljšanje do Šmarja, vendar je bilo to dotlej dokler so menili, da bo zadevo financirala Mednarodna banka. Predlog o podaljšanju pa je še vedno vreden vsega razmisleka tudi zaradi kočevske magistrale. Z novim mostom pri Brodu na Kolpi in sedanjo sodobno cesto se bo namreč stekal preko Škofljice in Lavrice tudi gost promet z morja.

Številni vozniki že sedaj uporabljajo (to so počeli tudi v preteklosti, kljub slabim cestam) to zvezo z morjem, ki je ugodna zaradi prečkanja in ker je manj obremenjena. Ta cesta pa postaja vedno bolj obremenjena in ko bo vse gotovo, bo še bolj. Tedaj se bo dogajalo kot so opozarjali na Turjaku, da bodo stala vrste vozil od njih, če bo na Lavrici navadna cesta, na katero se bodo morali vključevati vsi. Rešitev je le avtocesta.

To bo potrebno seveda hitro razmisлити in odločiti, kajti južna obvoznica bo gotova konec leta 1981, zahodna obvoznica pa celo že januarja 1980.

Obnovo Tržaške in Dolenjske časovno opredeliti!

Mnogi udeleženci javne razprave so zaskrbljeni zaradi Dolenjske in Tržaške ceste. Njih obnova je bila predvidena v kratkem, vendar so jo preložili zaradi gradnje teh avtocest. Jasno je, da imajo prednost avtoceste in jasno je tudi, da zaradi prometnih tokov ni mogoče sočasno z gradnjo avtocest obnavljati tudi Tržaško in Dolenjsko, vendar občani menijo, da je nujno potrebno določiti, kdaj bodo te ceste začeli obnavljati. Odlaganje za nedoločen rok ni sprejemljivo in tudi ni pametno. Obe cesti sta v desetletnem programu izgradnje ljubljanskih cest in jih zato ni mogoče kar odložiti brez dogovora, kdaj bo načrtovano uresničeno. V praksi so postavili tudi zahtevo, da se v zvezi z rekonstrukcijo Dolenjske in Tržaške nadaljujejo vsi postopki, ki so potrebni za gradnjo oziroma za pridobitev dokumentacije, tako da bo mogoče potem z gradnjo takoj začeti. Formalni postopki se lahko namreč kot je znano, izredno zavlečejo.

Urejen bo tudi odvoz smeti, kar je nekateri skrbelo in so predlagali gradnjo mostu preko Malega grabna v trasi Tbilisjske ceste.

Obstoječe in vzporedne ceste

Eno najbolj perečih vprašanj — to tudi še ni povsem jasno — je uporaba obstoječih cest pri gradnji oziroma gradnja vzporednih cest. V krajevnih skupnostih sedaj obstajajo posamezne poti, ki jih KS same vzdržujejo, kolikor zmorejo in so prilagojene tistim nekaj vozilom. V času gradnje se bo seveda promet po teh poteh izredno povečal in prebivalci upravičeno pričakujejo, da bodo povsem uničene. Sedaj jih skrbi, kdo bo to potem plačal oziroma popravil. Graditelji se namreč v takšnih primerih prevečkrat izgovarjajo, češ da so to javne ceste in poti in torej jih lahko uporabljajo. Zato večkrat KS ostanejo praz-

Strokovnjaki opravljajo tako rekoč še finalna dela na novi avto cesti Vrhnika—Dolgi most

nih rok in z dolgimi nosovi ob razbitih cestah, ki jih potem leta in leta ne uspejo s skromnimi sredstvi obnoviti. Kako bo to urejeno, je odvisno od organizacije gradbišča. Ta pa še ni znana. Načelnik oddelka za gradbene in komunalne zadeve in urbanizem občinske skupščine Vič-Rudnik Jože Lekšan je pojasnil, da je potrebno pri precej povečanem prometu pridobiti posebno dovoljenje komunalne skupnosti, občinskega upravnega organa in seveda krajevnih skupnosti. To bo mogoče uporabiti v teh primerih in tedaj bodo lahko krajevne skupnosti na vse bistveno vplivale.

Prebivalce Kozarij, kjer bo avtocestni trikotnik, skrbi izgradnja vzporednih poti z avtocesto. Nove avtoceste bodo namreč preselele predel in nekateri kmetje bodo imeli kmetijo na eni strani, zemljo pa nekaj kilometrov proč na drugi strani. To bo potrebno urediti. Kako bo to urejeno, bo točno določeno v lokacijskem dovoljenju. V območju avtocestnega trikotnika kmetijskih zemljišč ne bo, ker bo vse urejeno hortikulturno. Ostaja torej to vprašanje zanimivo le za

tiste kmetovalce, ki so imeli doslej razdrobljena zemljišča. Jasno pa je, da bodo ustrezne vzporedne ceste zgrajene. Enako je tudi povsem jasno, da bo urejen za vse prebivalce ustrezen pristop oziroma dovoz do njihovih hiš.

V javni razpravi je bila podana tudi pripomba o obremenjenosti Ceste v Mestni log v času gradnje in po njej.

O sklepih razprave še občinski izvršni svet

V javni razpravi so se oblikovali tudi nekateri sklepi, ki jih bo izvršnemu svetu občinske skupščine Vič-Rudnik posredovala OK SZDL. Istočasno s projektiranjem in gradnjo avtocest je potrebno tudi projektirati in zgraditi priključke ceste na področju Brda do obstoječih Brdnikove ob ceni VP-6 in še naprej in poleg priključka na Tržaško cesto z avtoceste je potrebno zgraditi na področju Viča še priključek na regionalno cesto iz smeri Polhov Gradec-Dobrova-Ljubljana od Ceste Dolomitskega odreda mimo pokopališča Vič s

podvozom pod železnico v križišče priključka Vič s Tržaško oziroma Zirovnikovo. Podaljšek Gorupove (Gorupova je podaljšek Titove) zaenkrat odpade, ohranili pa ga bodo kot urbanistični rezervat, ker Barje še ni pozidano in ker zapiramo center za promet in bi priključek na avtocesto trenutno pomenil velik pritisk na promet v centru.

Rešitev pri avtocestah naj bodo takšne, da bodo čim manj prizadele obstoječo pozidavo in naravo. Tržaška cesta bo sicer rekonstruirana od viške cerkve do ceste na Brdo, vendar mora biti v določenem času razširjena oziroma prenovljena v celotni trasi do trga MDB. Avtocesta naj ne pelje le do Lavrice ampak do Šmarja, čeprav je to drago, saj bodo potrebni štiri tuneli. Obstoječi promet po Tržaški in Aikercjevi in mestnih ulicah naj bi skušali čim bolj preusmeriti na nove cestne odseke in tako mesto razbremeniti. Že pred dograditvijo priključka avtoceste na Rudniku na Dolenjsko cesto je potrebno le-to dokončno rekonstruirati od novega priključka avtoceste do Orlove ceste.

MILOVAN DIMITRIČ

SRAMOTA Z IMENOM IŠKI VINTGAR

»Hvala lepa za prijaznost in postrežbo! Posebej pa še hvala za obzirnost Ey 6. Podpis nečitljiv in datum 18. in 19. september 1978.« Lilek s tem napisom je bil zataknen za rešetkasta vrata v stranskem objektu v Iškem Vintgarju, ko smo si hoteli ogledati to gostišče, ki je v zadnjem času postalo pravi simbol neurejenosti. Popotniki, ki so pešačili po evropski pešpoti — ta pelje skozi Iški Vintgar — (Ey 6 je simbol te poti) so si očitno želeli odpočiti in prespati v tem gostišču, vendar so želje eno, možnosti pa drugo. Na umazanem kartonu na vratih gostišča piše: Ponedeljek zaprto. Najbližja odprta gostilna Pristavec. Ta gostilna je nazaj proti Ljubljani in je nekaj kilometrov oddaljena, torej nikakor ni prikladna za utrujenega popotnika, ki mora pešačiti potem še dolge kilometre. V redu! V ponedeljek je bilo gostišče upravičeno zaprto. In torej? Brez obvestila, brez česar koli, enostavno nič! Kaj bo z gosti in kaj si mislijo, to vodjo gostišča in zakupnika ARIFA DURICA očitno sploh ne briga.

Tudi sicer so s položajem, kakršen je v Iškem Vintgarju, nezadovoljni vsi po vrsti. Nekdaj lepo, znano in priljubljeno gostišče je povsem propadlo. Za sedanje izredno slabo stanje in sedanjo zanemarjenost pa je brez dvoma kriv zakupnik Arif Duric. Da je gostilna kar zaprta, ni možno kriviti nikogar drugega, da je vse umazano, je lahko kriv tudi le tisti, ki ima gostišče v najemu itn.

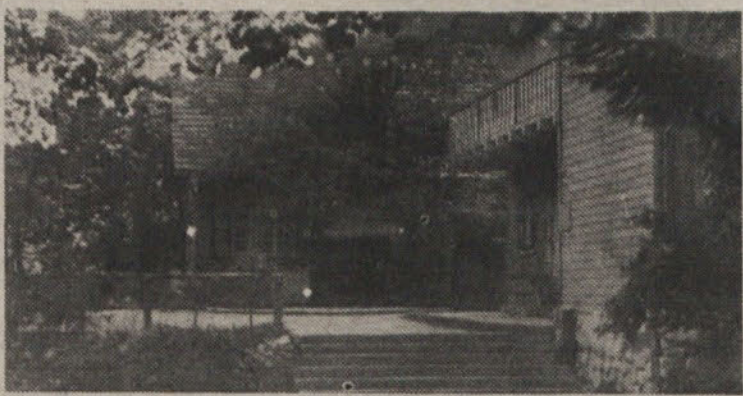
Lepa preteklost

Začnimo pri zgodovini. Objekt Iški Vintgar je bil, ko je bil pred dolgimi leti zgrajen, pravi biser. Tudi še danes bi lahko dajal vtis ličnosti, če bi se zanj kdo pobrigal in ga malce urejal. Mogoče bi postavili kam kako rožo in podobno, pa bi bilo že prijetneje. V začetku je bil zaradi lepega objekta, solidne postrežbe in odlične kuhinje ta predel priljubljena izletniška točka. Prekrasna okolica je privabljala na tisoče izletnikov iz vse Slovenije. Ljubljanci pa so bili dnevni gostje. Predel se je zaradi lepih gozdov, zaradi nekdanje bistre rečice prikupil prav vsem. V gostišču je bilo tedaj kar težko dobiti prostor in vsi so bili zadovoljni. V tem priljubljenem predelu pa so začeli kmalu graditi vikend hišice. Nekateri so bile in

so lične, druge pa so prave podrtije in pravcata strahota. Celotne stare železniške vagonne so privlekli tja in jih »preuredili« v vikend hišice. Lep predel je počasi postajal v določenih koticih nakaza. Kljub vsemu pa je ostal Iški Vintgar priljubljen. V gostišču pa nihče ni kaj dosti vlagal. Tu niso krivdo njegovi lastniki in tudi različni upravljalci. Že pred štirimi leti je bilo gostišče bolj klavarno, saj ni bilo že dolgo temeljito popravljeno. Potem se je začela strma pot navzdol. Sedaj je stanje najslabše.

Proč z zasebnikom!

Lastnik objekta je viška občina in ta se trudi že dalj časa nekaj ukreniti, da bi se stanje uredilo.

Zalostni ostanki nekdanjega privlačnega gostišča

Verjetno bi bilo objekt sploh bolje zapreti, kot pa da ga ima v najemu zasebnik, ki z njim posluje tako kot Arif Duric. Ko je on prevzel objekt, so ga kot gostilna kovali v zvezde. Zato je razočaranje toliko bolj grenko! Na nedavnem posvetovanju o turizmu je bilo ugotovljeno, da je gostišče sedaj v grozotnem stanju in da je tega v veliki meri kriv sedanjí zakupnik gostinec Arif Duric. Jasno je, da krivde za trhle lesene stene ne kaže pripisati zakupniku. Za vzdrževanje, ki zahteva temeljito obnavljanje in velika vlaganja je odgovoren lastnik — torej občina — in ta ni naredila dovolj za gostišče. Vzrok je v klasičnem pomanjkanju denarja, pa tudi v tem, da so skušali najti nekoga, ki bi objekt, če bi bil obnovljen, tudi vzdrževal, kot je treba. Takšnega pa doslej niso našli. Resnično bi bilo brez smisla vlagati težke denarce v obnovo, da bi potem bila gostilna odprta, ko bi se zakupniku zahotelo ali ljubilo. Tudi nima smisla vlagati denarja, da bi potem nekdo vse skupaj zanemarjal. Edina rešitev je zato, da bi Iški Vintgar prevzel družbeni sektor in tako naredil red, saj v sedanjih zasebnih rokah ni drugega izhoda kot gostišče zapreti.

Takšno kot je, je namreč prava sramota. Zakaj?

Polomija in umazanija

Pred samim gostiščem sta veliki luknji, ki po dežju nudita skorajda možnost plavanja. Nekaj lopat peska in vse skupaj bi bilo v redu. Toda kdo naj to stori? Parkirišča sploh niso urejena in tam, kjer je bil nekdanj pesek, je sedaj plevel in trava. Tudi to bi človek pričakoval, da bo vzdrževal tisti, ki ima v zakupu oziroma najemu gostišče. Okolica gostišča je pravočisto smetišče. Na jasi na levi je gora odpadkov, mnogi so očitno iz gostišča. Saj res! Kdo bi se trudil s tem, da bi jih kdo ve kam vozil, ali odlagal. Za stranskim objektom drugo smetišče. Za glavnim objektom smeti. Za objekti razmetani zaboji s praznimi steklenicami in v nes različni odpadki. Podoba, kot da že več let nihče ne bi tam hodil. Vendar kdo potem prinese zaboje s steklenicami?

Ob plesišču oziroma betonski plošči med objektoma so razmetani stoli. Temu manjka prečka, onemu dve, oni je sploh brez njih, četrti brez naslonjala, barva odrgnjena, vsi umazani... vse leži poprek. Ne vem, če je en sam stol, ki bi bil spodoben in bi človek tvegati sestni nanj. Večina oken ima na notranji strani papirno zaveso iz paketnega papirja. Tako je v lokalu temačno in zoprno. Tisti papir na šipah oken je prav nepotreben. Šipe so namreč tako umazane, da skozi skorajda ni nič videti. Skozi dve, ki sta odgrnjeni, nezastri (nismo namreč imeli te prilike, da bi našli gostišče v katerem naših. poskusov odprt) smo se zazrli v notranjost. Pepelniki polni čikov v ponedeljek, pepelniki polni čikov v torek... vse nespremenjeno, vse nepremaknjeno, vse nepospravljeno. V gostišču »Rifko«, kot ga (po tabli sodeč) imenuje najemnik, so videti umazani prti. Včasih so bili beli.

Seznam prepovedi

Pogled za točilno mizo bi povzročil pri pravem gostincu verjetno pravcati šok. Je pa povsem ustrezna slika ostalega. Več nepomittih kozarcev kot pomittih, vse naloženo poprek, razni odpadki, cunje, vse skupaj zanemarjeno in odbijajoče. Avtor tega zapisa si tam ne bi upal koga niti prijeti, kje šele piti iz njega. Menda

pa imajo tudi kuhinjo, vendar gost, ki vidi takšno stanje kot je, verjetno nima kaj prida teka.

Ob točilni mizi je tudi cela tabela raznih prepovedi in navodil. Manjka le še napis, da je prepovedano obiskovati lokal. Zadnji napis pa je uganka. Tudi referentka za gostinstvo ga ni znala pojasniti. Na tablici piše: »Po odloku JV in ZV in zakonski običaj.« Na kaj naj bi se vse to nanašalo, kdove? Vliva pa ustrezen strah. Kratice so tudi zelo učene, le pomen ni znan. Zakonski običaji so sicer morda res kje v običajih, pri nas pa ne. Kaj naj bi bil zakonski običaj, pa je verjetno jasno le tistemu, ki je tablico obesil.

Ob vsem tem ni čudno, da je gostov vse manj. Sem in tja pride kdo, pa odide razočaran. V času ko smo bili tam, sta pripeljala dva avtomobila in odpeljala. Le nekaj so imeli daljšega: nosove.

Prepovedi na cesti

Cesta, ki pelje do Iškega Vintgarja, je v grozotnem stanju in dolžini zadnjega kilometra, prej pa tudi ni ravno blesteča, saj je zelo ozka. Luknje, ki so na zadnjem odseku, pa zadostujejo včasih tudi za skralnico za

manjši avto. Zato so vozniki začeli voziti po travnikih in povzročati škodo, saj preko tistih lukenj ni mogoče voziti. Tako traja sedaj »vojna« med lastniki travnikov, ki so postavili razne prepovedi in žice in sedaj kočno celo naložili hlode. Vzdrževalca ceste se zadeva očitno ne tiče! Najhujeje »prepade« bi bilo mogoče popraviti že z nekaj samokolicami asfalta.

Vse naštetjo pa ima le eno samo posledico: Iški Vintgar propada. Vsak dan je manj gostov, objekt je vsak dan v slabšem stanju, saj ga nihče ne vzdržuje, cesta je grozna itd.

Cesto bi bilo potrebno popraviti, gostišče pa odvzeti zasebniku in bi ga morala prevzeti delovna organizacija, ki bi končno naredila red. Lastnik bi moral objekt obnoviti, oziroma, kolikor bi ga prenesli na delovno organizacijo, ki bi ga bila pripravljena sprejeti, bi morala storiti to ta OZD. Položaj, kakršen je, pa je vsem v sramoto. Prekrasna izletniška točka, ki bi lahko bila ena temeljnih točk visokega turizma, po nepotrebnem propada! Na potezi je brez dvoma občinska skupščina, ki mora v zadevo odločno poseči in jo urediti.

MILOVAN DIMITRIČ

NOV ASFALT PROTI IGU

Rekonstrukcija dela Ižanske ceste se končuje. Odsek, ki je bil že nekaj let v izredno slabem stanju in so bile luknje in v asfaltu globoke tudi po 15 cm, je obnovljen. Na predelu, dolgem nekaj kilometrov, tako ne bo več nevarnosti in ne bo več potrebna dosedanja omejitev na 40 km. Nova plast je položena v celotni dolžini, razen na mostu. Sedaj urejajo še bankine.

Cesta pa je na nejevoljo prebivalcev ostala po širini nespremenjena in je tako še vedno brez pločnikov. To pomeni, da bodo morali peči še naprej po cesti in glede na delno že gosto naseljenost ob Ižanski cesti predstavlja to nevarnost za promet. Glede na občestne odtočne jarke in kanale ter glede na neurenost zemljišča (barjanska zemlja) ceste niso širili in urejali pločnikov, ker bi to zahtevalo temeljito rekonstrukcijo in torej veliko denarja. Zato bo potrebna pri vožnji po Ižanski še vedno velika pazljivost kljub novemu asfaltnemu traku. M. D.

PRED X. KONGRESOM ZSMS • PRED X. KONGRESOM ZSMS • PRED X. KONGRESOM ZSMS

OKREPITI AKTIVNOST OSNOVNIH ORGANIZACIJ

Letošnje leto, ki ga lahko imenujemo kar leto kongresov, je tudi za nas mlade še kako pomembno, saj bo v mesecu oktobru potekal naš X. kongres ZSMS.

Kongres je najvišji organ Zveze socialistične mladine Slovenije v obdobju med obema kongresoma, ki se sestaja vsaka štiri leta. Kongres obravnava in ocenjuje aktivnost ZSMS v obdobju med kongresoma, načrtuje programske orientacije in politiko ZSMS pri najpomembnejših vprašanih njene aktivnosti v izgradnji socialističnih druž-

temu, da je bil čas, v katerem smo imeli razpravo, sila neugoden, saj je bil to čas šolskih počitnic in dopustov.

Na samo gradivo smo prejeli nekaj pripomb in predlogov, ki smo jih posredovali odboru za pripravo X. kongresa ZSMS.

Na tridnevem seminarju, ki ga je organizirala Republiška konferenca ZSMS v Novi Gorici v času od 1. do 3. septembra in je

tudi na samo kandidatno listo za novo vodstvo RK ZSMS.

Vse to dokazuje, da mladi v naši občini le ne stojijo ob strani, temveč nasprotno.

V mesecu septembru smo imeli javno razpravo o kongresnih dokumentih še v osnovnih in srednjih šolah in v tistih OO ZSMS, ki iz objektivnih razlogov niso mogli tega prej izpeljati.

Poleg tega je potrebno izpeljati vse programe aktivnosti v obdobju do kongresa, ki so si jih zadale posamezne komisije ozi-

benih odnosov, ugotavlja in opredeljuje osnovne principe in smeri organizacijskopolitičnega razvoja ZSMS.

Kongres sprejema in dopolnjuje statut ZSMS, oziroma na predlog republiške konference ZSMS verificira spremembe statuta med obema kongresoma.

Tudi v naši občini se mladi intenzivno vključujejo in pripravljamo na kongres, saj potekajo javne razprave o kongresnih dokumentih v vseh sredinah. Tako smo razprave izpeljali že v skoraj vseh OO ZSMS v krajevnih skupnostih, kakor tudi v organizacijah združenega dela, sestale so se že vse komisije in centri, ki so formirani pri P OK ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik, kljub

bil namenjen usklajevanju pripomb in aneksov na kongresne dokumente, so tudi delegati iz naše občinske organizacije ZSMS tvorno sodelovali pri delu. Naše pripombe so se predvsem nanašale na organiziranost osnovnih organizacij ZSMS v večjih temeljnih sredinah (uvajanje aktivov v osnovnih organizacijah in ne uvajanje več osnovnih organizacij v eni temeljni samoupravni skupnosti).

V obdobju od seminarja RK ZSMS v Novi Gorici pa do 5. seje RK ZSMS, ki je bila 16. septembra v veliki sejni dvorani naše skupščine občine, sta sekretariat in predsedstvo OK ZSMS pripravila še vrsto pripomb na dokumente, ki so v javni razpravi in

roma centri pri predsedstvu naše občinske konference.

Lahko rečemo, da so programi delno že realizirani, pospešeno pa je aktivnost potekala v mesecu septembru in bo vse do pričetka kongresa.

Prav tako se še posebej vestno pripravljajo na kongres delegati, ki bodo prisotni na samem kongresu ter zastopali interese mladih v naši občini.

Z vsoto aktivnostjo želimo, da bi slehernemu članu Zveze socialistične mladine Slovenije vtisnili duh pripadnosti, pravic in dolžnosti, skratka, da bi se vsak, še tako nezainteresiran mladi občan vključil v mladinsko delo in ga s tem znal tudi vrednotiti.

ALOJZ TOMC

ZAVZELI SE BOMO ZA VEČJO AKTIVNOST MLADIH!

Še približno petnajst dni nas loči do pričetka kongresa slovenske mladine. Tudi delegati občinske konference ZSM Ljubljana Vič-Rudnik opravljajo še zadnje priprave in pripravljajo referate, s katerimi bodo sodelovali na kongresu. Kongres bo potekal od dvanajstega do štirinajstega oktobra v Novi Gorici. Delo bo teklo v petih komisijah in sicer za družbenoekonomske odnose; razvoj političnega sistema socialistične samoupravne demokracije; vzgojo, izobraževanje; kulturo in znanost; interesne dejavnosti in mednarodne odnose.

Našo občinsko konferenco ZSMS bo na kongresu zastopalo petnajst delegatov, ki so si razdelili področja, na katerih bodo tudi aktivno sodelovali. O čem bodo razpravljali, smo povprašali kar delegate!

Zdravko Zrimšek — Poiskati stalne oblike združevanja brigadirjev!

»Deloval bom v kongresni komisiji za interesne dejavnosti. Področje dela te komisije je predvsem vloga in problematika družbenih organizacij in društev, preživljanje prostega časa, vloga mladinskega turizma, telesne in tehnične kulture. Področje, v katero se bom prav posebej poglobil, je področje mladinskih delovnih akcij in način preživljanja prostega časa brigadirjev ter interesne dejavnosti v brigadi. Bil sem komandant mladinske delovne akcije Pot spominov in tovarštva, zato so mi ti problemi toliko bližji. Na kongresu bomo skušali najti nove oblike organiziranja aktivnosti brigadirjev v prostem času.

Želimo, da bi preseglili kampanjsko delo in s tem izboljšali delovanje na področju prostovoljnega dela. Zato bo potrebno v prihodnje uveljaviti stalne oblike dela na tem področju, torej stalne brigade in klube brigadirjev. Ti dve obliki združevanja brigadirjev bosta dosegli, da se mladi po končani akciji ne bodo razšli, marveč bodo ostali aktivni še vnaprej, sodelovali bodo tudi na naslednjih akcijah! Klubi brigadirjev in stalne brigade naj bi imeli nalogo usposabljanja brigadirje za vse odgovornejše funkcije na mladinskih delovnih akcijah, ker se še vedno kaže potreba po tovrstnem kadru. Mladi prihajajo nepripravljeno na akcije, tako vsebinsko, srečujemo pa se tudi s kadrovskimi težavami. Potrebno bo posvetiti več pozornosti lokalnim delovnim akcijam, ki naj bi bile stalna oblika in predvsem skrbela za pripravo brigadirjev pred odhodom na zvezne in republiške delovne akcije. Dostojno polet OK ZSMS in družbenih organizacij in društev tudi delovne organizacije organizirale samostojne brigade za mladinske delovne akcije. Trdno se bomo morali odločiti, kdo je lahko organizator brigade in kdaj. Osnovne organizacije ZSMS v delovnih organizacijah ne bi smele organizirati svojih brigad brez predhodnega seznanjanja OK ZSMS. Te brigade so majhne in slabo organizirane, slabo

vsebinsko in kadrovsko pripravljene. Doseči bo treba, da bodo posamezne TOZD, ki so doslej organizirale brigade, postale pokrovitelj brigade, da bodo brigadi pomagale materialno, kadrovsko in pri organiziranju interesnih dejavnosti.«

Alojz Tomc — Obuditi večjo aktivnost v društvih!

»Moje področje je obravnava družbenih organizacij in društev (DOD), odnosov med DOD in ZSMS v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Mladi iz DOD se ne vključujejo v delo mladinskih organizacij na terenu in v delovnih organizacijah, čeprav je IX. kongres ZSMS opredelil DOD kot kolektivne člane ZSMS. Republiška konferenca ZSMS je pripravila javno razpravo o problematiki DOD. Lani je tekla javna razprava o osnovnih organizacijah in občinskih konferencah. Vendar sklepi javne razprave niso prinesli sadov pri povezovanju DOD z mladinsko organizacijo. V kongresnem gradivu je omenjena povezava bolj opredeljena. Deseti kongres prinaša novost pri organiziranju DOD. Vsi mladi v DOD ustanovljajo aktivne ZSMS, ki se povezujejo v osnovne organizacije

ljamo kot kritiki na različnih področjih, ne vključujemo pa se pri izgradnji sistema samega.

Kongres bo razpravljalo o formalni zastopanosti mladih v različnih organih in vprašanju vsebinskega delovanja mladih. Prav tako bo moral opredeliti področja delovanja mladih in razrešiti vprašanja v mladinski organizaciji, ki zavirajo odpiranje mladinske organizacije navzven. Mladinska organizacija mora postati akcijska družbenopolitična organizacija! To je vprašanje temeljne usmeritve mladinske organizacije v naslednjem obdobju. Njen delegat se bo moral po kongresu vključiti v akcijo!«

Igor Krč — Vrsta nalog na področju izobraževanja!

»Področje, na katerem se bom vključil v kongresno razpravo, je področje konference mladih v izobraževanju. To področje zajema izobraževanje, kulturo in šolsko samoupravo. Ugotavljam, da v šolski samoupravi nismo dosegli zastavljenih ciljev. Na kongresu bomo postavili smernice nadaljnega razvoja samouprave dijakov na šolah ter opredelili odnos med di-

ZSMS. Kongresno gradivo predvideva ustanovitev koordinacijskih odborov za DOD pri ZSMS, ki naj bi pospešili sodelovanje med mladino in DOD ter sveta za DOD pri RK ZSMS.«

Marko Golobič — Še vedno premalo vključeni v samoupravo!

»Mladinska organizacija naj bi se ne ukvarjala sama s seboj, marveč naj bi se vključila v dogajanje v okolju in vplivala nanj, vključila naj bi se v delegatski sistem in v družbenoekonomske odnose. Mladi se premalo vključujemo v samoupravni mehanizem, za to obstajajo objektivni in subjektivni vzroki. Problem je vključevanje mladih v družbenopolitični zbor. Mladi se vse preveč pojav-

jaki in profesorji. Že učence v osnovnih šolah bo treba pripravljati na delo v mladinski organizaciji, vključevati jih bo treba v marksistične krožke OZN. Mladi na šolah imajo možnost samoupravljanja, vendar je po mojem mnenju njihov vpliv dokaj skromen. Tega niso krive le objektivne ovire, ki zavirajo razvoj šolske samouprave, marveč tudi mladi kažemo premalo volje za tovrstno aktivnost. Na univerzi je ta problem manj pereč kot na srednjih šolah. Pomembno vlogo naj bi imela mladinska organizacija tudi pri usmerjanju mladih v deficitarne poklice.

Prav tako prisotnost mladih delavcev v samoupravnih organih delovnih organizacij ni zadovoljiva, čeprav so mladi v DO nosilci marsikaterih akcij. Vpliv mladih je zato šibak.«

FRANCE PREŠEREN

UČENCI NA SEJI SKUPŠČINE

ZANIMIVA IN KORISTNA IZKUŠNJA!

Zadnje seje občinske skupščine, ki je bila 19. septembra, so se udeležile tudi učenke Šole za blagovni promet. Učenci so se namreč odločili, da pri predmetu »Samoupravljanje« tudi praktično spoznajo samoupravno življenje in delo v občini. Vse so bile prve na seji občinske skupščine in povprašali smo jih o vtisih.

Jelka Vidmar: »Seja je bila zelo zanimiva. Ugotovila sem, da delegati razpravljajo o številnih problemih, ki se pojavljajo v občini. Predvsem mi je bilo všeč, da so bile razprave delegatov kratke in jedrnat.«

Jožica Čemernik: »Dogajanja na seji so mi prinesla povsem nove izkušnje in predstave o samoupravnem življenju. Na dnevnem redu je bilo precej tem, mislim pa, da je to najno, saj je tudi problemov, ki se pojavljajo v občini, veliko. Šele sedaj sem lahko v praksi

spoznala, kako deluje skupščina v občini, v kateri živim.«

Mojca Petrovič: »Bila sem prepričana, da bo seja mnogo daljša. Hitra in jedrnatna uvodna poročila so me zato prijetno presenetila. Menim, da so delegati premalo razpravljali. Vtisi, ki sem jih dobila, mi bodo pri pouku zelo koristili.«

Vlasta Jancigaj: »Dostojno sem lahko spremljala le poročila s sej, predvajana na televiziji, zato mi je današnja seja prinesla številne nove vtise. Ugotovila sem, da je teorija, ki se je učimo v šoli, vse premalo, da bi bilo treba praktičnega pouka mnogo več.«

Učenke 2. razreda bodo o svojih vtisih s seje višje občinske skupščine te dni poročale svojim sošolcem. Želimo si, da bi tudi v prihodnje na sejah videli mladi rod, ki se pripravlja za življenje samoupravljavca.

IVO BREČIČ

ZAKAJ NI VEČ ODZIVA MED MLADIMI?

PESTRO KULTURNO ŽIVLJENJE V OO ZSMS KRIM-RUDNIK

Tretje leto se bo kmalu dopolnilo od dne, ko so se v prostorih OO ZSMS Krim-Rudnik prvič zbrali mladinci, ki jih je malo bolj kot druge zanimala kultura. Ustanovili so kulturno sekcijo, ki se je ukvarjala s pripravljanjem proslav ob praznikih in postali marljivji soustvarjalci lepe besede v naši krajevni skupnosti Krim-Rudnik. Sprva je seveda bilo bolj težko, kajti pripraviti mlade ljudi za javni nastop ni lahko delo. Z nekaj bolj ali manj uspešnimi nastopi pa je tiste trdovratna trema vsaj malo popustila. Po letu delovanja je pristopilo v sekcijo nekaj novih članov. Starejši in bolj izkušeni so mlajše »kolege« uvajali v delo. Lansko leto se je formirala oziroma izkristalizirala iz ostalih skupina desetih ljudi, ki je pripravila v šolskem letu 1977-78 osem večerov. V dvorani KS so v organizaciji kulturne komisije nastopili člani APZ Tone Tomšič, nekaj članov je pripravilo informativni glasbeni večer o popularni skupini »Eagles«. Večji del celotnega programa pa je obsegalo sodelovanje pri nekaterih proslavah in pripravljane literarnih večerov.

Več javnih nastopov je vneslo med mlade kulturnike tudi več samozavesti. Nekateri izmed njih tudi sami ustvarjajo in prav ti so na dveh literarnih večerih razgnali pred poslušalce slike njihovega pesniškega sveta. Višek sezone pa je pomenil glasbeno literarni večer slovenske rock-glasbe. Sodelujoči v predstavi

so na svoj način predstavili boljše tekste slovenskih pop skupin in individualistov. Kot glasbena kulisla so služili originalni posnetki izvajanih skladb. Višek sezone pravim zato, ker je v njej sodelovalo največ mladincev in je bila tudi pripravljena za tekmovalno »Naš klub« 78. V tem tekmovalju smo se uvrstili med najboljše mladinske organizacije in pre-

jeli diplomu za najbolje organiziran klubski literarni večer. Najbrž ni potrebno poudarjati, da to priznanje vsem sodelujočim res veliko pomeni. Mladi kulturniki so s tem dobili krila in v sezoni, ki je pred nami, se pripravljajo na zelo važen dogodek. Zveza kulturnih organizacij Slovenije je kulturni komisiji OO ZSMS Krim-Rudnik zaupala organizacijo »Območnega srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov«, ki bo v oktobru. Poleg te imajo mladi v načrtu še več literarnih večerov, na katere bodo povabili znane pesnike in pisatelje.

Pa še to: morda bo ta kratek pregled dela kulturne komisije OO ZSMS Krim-Rudnik prebudil zanimanje tudi manj mladih ljudi, ki se do sedaj niso pretirano odzvali našim vabilom za prireditve mladih kulturnikov. Obiščite nas v dvorani KS Krim-Rudnik, Pol k ribniku 20.

PETER KOSMAČ

V OSNOVNI ŠOLI ŠKOFIJA IN V ŽIVINOREJSKO-VETERINARSKI SREDNJI ŠOLI

PRIČETEK ŠOLE

Šolski hodniki in učilnice so zaživel v prvih septembrskih dneh. Mladi so zopet prestopili prag hramov učenosti, nekateri pa so to storili prvič. Končane so tudi dileme maturantov osnovnih in srednjih šol, kam se vpisati, kajti novo šolsko leto se je že začelo.

Na mnogih osnovnih šolah so ob koncu preteklega šolskega leta pričeli z akcijo zagotoviti učencem poceni oziroma brezplačne šolske knjige. Na Škofljici so se lotili tega tako, da so učenci ob koncu šolskega leta pustili šolske knjige preteklega leta v

Damjan Volkar

»Lani sem hodil v malo šolo. Doma sem iz Škofljice. Dopoldne delam v varstvu domačo nalogo, po nalogi se igram z drugimi, če ima kdo rojstni dan, ga skupaj praznujemo. Za domačo nalogo sem danes napisal nekaj

sedaj? Iz njihovih odgovorov izhaja, da jim odločitev ni bila pretežka, saj so se odločili za šolanje, ki jih veseli. Srednja Živinorejsko-veterinarska šola izobrazuje dijake za delo v kmetijstvu in živinoreji in omogoča tudi nadaljnje šolanje. Doslej se je govorilo, da to šolo izdela vsako leto, ki se nanjo vpiše. Tudi Služba za poklicno usmerjanje je svetovala osnovnošolcem, ki jim je povsod »spodletelo«, vpis na to

takoj uporabijo v praksi, poleg tega imajo obvezno enomesečno počitniško prakso, ki jo opravljajo v posamezni kmetijski organizaciji ali usmerjeni kmetiji. Na šoli se dijaki spoznajo z osnovami svinjereje, konjereje, govedoreje ter spoznajo glavne vzroke infekcijskih bolezn.

Ljubežen do živali

Vladimir Smole, 1. razred

»Na to šolo sem se vpisal, ker imam rad živali. Delo na kmetiji poznam, čeprav sem doma iz Ljubljane. Med počitnicami grem vsako leto na deželo, kjer pomagam na kmetiji. Najraje imam konje. Po maturi na tej šoli nameravam študirati veterino.«

Marija Zor, 1. razred

»Doma imamo kmetijo, vendar ne bom ostala doma, marveč bom šla študirat veterino ali agronomijo. Doma sta še brat in sestra, eden od njiju bo najbrž prevzel kmetijo, delo na kmetiji me ne veseli. Skupaj s prijateljico sva se odločili za to smer šolanja, posvetovala pa sem se tudi s svetovalcem na Zavodu za zaposlovanje.«

Marko Pavlič, 2. razred

»Po končani osnovni šoli nisem točno vedel, kam bi se vpisal. Na osnovi mojih interesov so mi na Zavodu za zaposlovanje svetovali to šolo. Po dobrem letu šolanja mi ni žal, vseh so mi zlasti strokovni predmeti. Če bom uspešno končal šolanje, se bom vpisal na veterinarsko fakulteto. Na kmetiji doma ne bom delal, ker ni donosna ter zaradi prenizkih cen kmetijskih proizvodov.«

David Vodopivec, 2. razred

»Zame odločitev za šolanje ni bila težka, kajti delo z živalmi poznam že dolgo. Oče je veterinar in kadar imam čas, vedno hodim z njim in se seznanjam s skrivnostmi zdravljenja živali. Delo na kmetiji tudi poznam, ker včasih pomagam sosedu pri vsakdanjih opravilih. Dopoldne se v šoli seznanjam s teorijo, popoldne pa imamo vaje, praktično delamo v hlevu.«

F. PREŠEREN

OB ROJSTVU VIŠKIH TROJČKOV

PRIMOŽ, UROŠ IN ALEŠ SO TUDI NAŠI

Triindvajsetletno dekle iz naše občine, ki je prišlo iz Banjaluke, je prvi četrtek v avgustu rodilo trojčke. Če ne upoštevamo, da je to precej redek dogodek pri nas, bi stvar niti ne bila preveč nenavadna. Vendar pa mimo nje ne moremo kar tako. Dekle Ankica Suljić je namreč samohranilka in stanuje v majhni najemniški sobici v Groharjevi ulici 16. Zaposlena je kot snalžka v gostinskem lokalu Vis-gostinskega podjetja Vič.

Odločila se je, da bo za svoje tri fante, ki so sicer še v bolnišnici, čeprav jim ni treba biti več v inkubatorju, skrbela sama. Primož, Uroš in Aleš so se rodili s šestimi meseci in pol in so bili nekaj časa v nevarnosti, saj bi se jim zaradi prezgodnjega poroda in krhkosti ter neodpornosti lahko zgodilo, da »napora« na tem svetu ne bi preživeli. Vendar vse kaže, da nevarnost ni bila tako huda, saj so se začeli lepo razvijati in bodo lahko šli kmalu domov. Ta dom pa je precej majhen, lastnik sobe, v kateri živi Ankica in v katero bodo kmalu prišli tudi trije bratci, ne dovoli priključiti pralnega stroja. Le-ta pa je mami nujno potreben, saj takorekoč več deset plenice ter nekaj povijalnih hlač ter vsega, kar k obleki dojenčka sodi, skoraj ni mogoče prati na roko.

Ker tudi osebni dohodki matere niso ravno veliki, je samoupravna interesna skupnost za socialno varstvo materi mesečno »prisodila« 1.500 dinarjev. Sindikalni svet delovne organizacije je že vložil prošnjo pri SIS za stanovanjska vprašanja, da bi Ankica dobila svoje stanovanje, kjer se bodo lahko fantje nemoteno razvijali in rasli. Prav tako so pri občinskem odboru viškega Rdečega križa že začeli z akcijo, v kateri bi zbrali plenice in morda še nekaj oblačil za malčke. Prav gotovo je v naši občini precej družin, ki doma še hranijo oblekice, ki so jih nosili otroci, pa so se starši obnem odločili, da v prihodnje ne bodo več »kupovali« otrok. Če kje občani imajo otroška oblačila, ki jih ne bodo več potrebovali in jih tudi nimajo namena dati kateremu od svojih znancev, jih lahko prinesejo odboru RK Vič na Dolenjski cesti — v zgradbi zdravstvenega doma na Rudniku.

Prijetno presenečenje je bilo za odbor viškega Rdečega križa, ko je eden od občanov ponudil za Ankico in njene fantiče vozček za trojčke. Tudi odbor je mladi materi olajšal začetek materinstva z nekaj denarja.

V občini imamo precej delovnih organizacij, ki morda ne bi preveč občutile majhnega »primanjkljaja« v svoji blagajni ač pa bi kako drugače priskočile na pomoč v prizadevanjih, da bi Ankiči vsaj nekoliko ugledili pot.

Ob razmišljanju o solidarnostni pomoči v primerih, kakor je Ankičin, se človek mimogrede vpraša, koliko časa taka pomoč traja. Pogosto se namreč zgodi, da so sprva pripravljeni pomagati vsi, ko pa preteče nekaj časa, vse utone v pozabo. Tisti, ki mu je pomoč potrebna, nenadoma stoji pred dejstvom, da je vsa skrb ostala na njegovih ramah. Morda pa vseeno vsa stvar ni tako črna. Morda na Ankico ne bomo hitro pozabili in se bomo spomnili nanjo tudi kasneje, saj vemo, da velja, kar pravijo matere: »Majhni otroci, majhne skrbi, veliki otroci, velike skrbi!«

MOJCA KAUCIČ

Robi Ponikvar

Marko Suša

Damjan Volkar

Majda Pečjak

Borut Novak

šoli, prejeli pa so knjige za prihodnje šolsko leto. Akcija ni bila popolnoma uspešna, ker nekateri učenci niso odstopili svojih knjig in so tudi kupili nove. Takšen način zamenjave knjig zahteva, da učenci s svojimi knjigami lepo ravnajo, da so uporabne več let. Prihranek je tako zelo velik. To vedo zlasti starši, ko morajo ob začetku šolskega leta globoko seči v žep. Mladi šolar ne potrebuje le šolskih knjig, marveč tudi druge potrebščine ter toplo obleko in obutev. S takšno prakso zamenjavanja knjig bodo na Škofljici še nadaljevali, s tem da bodo učencem in staršem razložili prednosti takšne metode.

»V šolo radi hodimo«...

Prvošolčki na Škofljici so se po mesecu dni pouka že kar navadili na novo okolje. Tovarišico so tako vzljubili, da ne morejo brez nje. Pri razgovoru so sodelovali skoraj vsi prvošolčki in vsi v en glas zatrjevali, da zelo radi hodijo v šolo, zakaj tudi ne, saj delajo same prijetne reči. Poleg šolskega dela, kjer rišejo in pišejo, obiskujejo tudi različne krožke. Pet najbolj zgovornih je povedalo:

Robi Ponikvar

»Risanje imam najraje. Pri risanju sem narisal našo šolo. V šolo nosim šest zvezkov. Udeležujem se pravilničnega krožka. Na tem krožku smo gledali film Rdeča kapica, ki mi je bil zelo všeč. Pri ročnem delu bom s sošolcem izdelal leseno ladjo.«

Marko Suša

»Rad pišem domače naloge. Za domačo nalogo sem danes napisal besede Ana, Eva, Ivo in Ata je tu. Pri telovadbi se igramo in lovimo. Pri pravilničnem krožku sem videl kako je volk požrl Rdečo kapico, potem pa jo je lovec rešil iz njegovega trebuha.«

besed in pobarval sadje, obleko in pohištvo.«

Majda Pečjak

»Danes dopoldne sem se igrala s prijateljico, čuvali sva tudi mojega mlajšega brata. Napisala sem domačo nalogo. Hodim k pravilničnemu krožku, film Rdeča kapica mi je bil zelo všeč. Veselim se, da bomo začeli z ročnim delom. Pri ročnem delu bom izdelovala prtičke. Matematiko imam najraje.«

Borut Novak

»Raje hodim v šolo kot v varstvo. Dopoldne v varstvu napišem domačo nalogo. Danes smo praznovali rojstni dan naše prijateljice, ki tudi hodi v varstvo. V šolo nosim poleg zvezkov tudi svinčnike, barvice in radirke. V šoli smo se že naučili nekaj pesmic. Če lepo rišemo in pišemo, dobimo plus, če ne, pa minus. Vsi se zelo trudimo.«

Pred dijaki in dijakinjami prvih letnikov Živinorejsko-veterinarske srednje šole je bilo preteklo leto leto odločitve. Končali so osnovno šolo. Kam

šolo. Morda je bilo doslej takšno mnenje tudi do neke mere upravičeno. Za sedanje šolsko leto lahko rečemo, da je tu zavel povsem nov veter. Šola je omejila vpis, vpišejo se lahko le kandidati, ki jih ta stroka veseli in se bodo v kmetijstvu oziroma živinoreji tudi zaposlili. Takšna usmeritev, kot so si jo zastavili letos, je povsem pravilna, kajti doslej so se nekateri vpisali na to šolo le zato, da so imeli spričevalo srednje šole, zaposleni pa so bili povsod drugod, le v kmetijstvu ne.

Šola daje dovolj kvalitetno izobrazbo fantom in dekletom, ki bodo prevzeli v gospodarjenje domača posestva, a tudi družbeni sektor potrebuje takšne kadre. Na šoli dajejo velik poudarek povezovanju teorije s prakso. Teorijo, ki se je naučijo v šoli,

TUDI ŽIVALI ZBOLIJO!

Ob našem obisku v veterinarski bolnišnici ob Cesti v Mestni log smo se odločili, da bomo malo podrobneje pogledali v delo veterinarjev klinike za mesojede živali. To so predvsem domači ljubljenski psi in mačke.

Vsako leto imajo veterinarji na tej kliniki opazno več dela. Lani je prišlo po pomoč okrog 2600 ljudi s svojimi domačimi živalmi, letos pa bo ta številka za kakšnih 500 živali višja. Domačim živalim se življenje v stanovanjskih blokih in v stanovanjih nasploh zelo pozna. Vedno več je namreč kožnih obolenj, na katera lahko vplivajo talne obloge v

stanovanjih, premalo gibanja pa tudi klima in podobno. Pogosto je vzrok tudi nepravilna prehrana živali, ki jih lastniki »razvajajo« in jih hranijo s stvarmi, ki ne sodijo v živalsko prehrano. Pogosti so tudi prehladi, predvsem v jesenskem, zimskem in spomladanskem času. Topla stanovanja in nato hitra sprememba ob prihodu na mraz se hitro poz-

najo. Letos so veterinarji pri psih opazili masovno obolenje za pasjo kugo.

Veterinarsko bolnišnico tarejo predvsem prostorske težave in pa pomanjkanje bolničarjev, saj imajo samo enega. Precej je treba opraviti tudi operacijskih posegov na živalih, čeprav so to predvsem kozmetične operacije, pri katerih živalim skrajšajo rep ali uhlje. Niso pa redki tudi primeri, ko morajo živali operirati tumor. Pravzaprav je ta bolezen kar nekako podobna tisti, ki jo imajo ljudje. Pri živali namreč ni nikakršnih zunanjih znakov in lastnika na obolenje opozori šele niranje živali, ki odklanja hrano. Takrat je bolj ali manj prepozno.

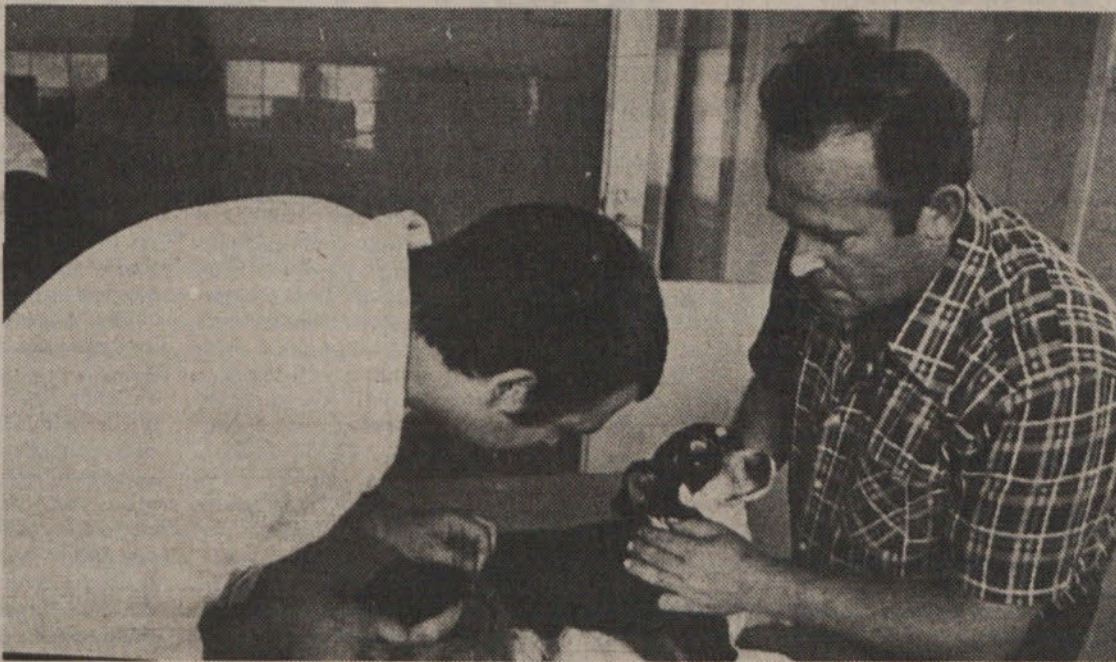
Delo se prične ob osmih zjutraj, v popoldanskem času pa deluje ambulatorna klinika; de-

žurna služba, pri kateri veterinarji opravljajo tudi obiske na domu, če zbolijo večje živali — govedo ali konji.

Na ljubljansko veterino ne prihajajo samo Ljubljančani s svojimi živalmi, ampak je vedno več tistih, ki pridejo iz drugih slovenskih krajev, pa tudi z Reke ali Pulja. Prav tako pridejo v Ljubljano po pomoč iz sosednje Italije.

Vsi, ki se odločijo za študij veterine in ga tudi končajo, v tem poklicu ostanejo. Pravzaprav skoraj vsi, saj pravijo, da je to poklic, v katerem se je v kakšni drugi stroki zaposlil najmanjši odstotek strokovnjakov. Študentov je kar precej in prihajajo od vsepovsod. Po končanem študiju se vrnejo na svoje področje in tam opravljajo svoj poklic.

MOJCA KAUCIČ

Boli ga noga, toda kmalu bo bolje!

»Bolam sem, toda 'zdravnika' se ne bojim,« pravi kuža

NA VIČU NAJBOLJŠA OSKRBA Z UČBENIKI V MESTU

Z izvajanjem družbenega dogovora o organizirani preskrbi učencev osnovnih šol z učbeniki smo že po treh mesecih, kolikor jih je minilo od podpisa, lahko zadovoljni. Tako vsaj trdijo na republiški Zvezi sindikatov. V zelo kratkem času, ki so ga še skrajšale šolske počitnice, so se dejavniki, ki se ukvarjajo s preskrbo in distribucijo učbenikov, uspeli uspešno pripraviti in izvesti dogovor. Večina občin je pripravila ustrezne akcijske načrte in se pričela obnem tudi pripravljati na postopno zagotavljanje brezplačnih učbenikov. Letos so brezplačne učbenike uspeli zagotoviti v Slovenskih Konjicah, Slovenski Bistrici, Radgoni, Tolminu, Brežicah, Škofji Loki in Velenju. Pri uresničevanju družbenega dogovora je prišlo do izraza predvsem tesno neposredno sodelovanje med šolami in knjigarnami, ki je bilo še posebno uspešno tam, kjer so se vključili poleg učiteljev tudi sveti šol in starši. Razen sredstev, ki so jih zagotovile občinske izobraževalne skupnosti, na žalost niso uspeli angažirati drugih virov financiranja. Izjemo so predstavljale le redke delovne organizacije, ki so zagotovile skupno 78.000 dinarjev.

Pomanjkanje časa naj bi bil vzrok za dokaž različno, ponekod zelo slabo angažiranje družbenih dejavnikov in šol pri izvajanju dogovora. Zatajili so predvsem v ljubljanskih občinah, kjer so za nekaj dni preprosto preselili knjigarne na šole. To je popolnoma nesprejemljivo in se v bodoče ne bi več smelo dogajati. Le na Viču so akcijo dobro izpeljali.

Gneče v knjigarnah so bile še vedno prehude, čeprav se je prodaja učbenikov zmanjšala za 40 odstotkov. V druž-

beni dogovor namreč niso bile zajete šolske potrebščine, čemer bomo morali prihodnje leto prav gotovo razmišljati. Prav tako še vedno nihče resno ne razmišlja o podobnem družbenem dogovoru za srednješolce.

V najkrajšem času naj bi zagotovili sredstva za brezplačne učbenike in uredili šolske izposojevalnice rabljenih učbenikov. Vseh sredstev pa občinske izobraževalne skupnosti s svojimi programi zagotovo ne bodo mogle zagotoviti. Nujna je torej neposredna povezava med šolsko delovno organizacijo in krajevno skupnostjo. Šole naj bi se celovito povezale z okoljem, v katerem delujejo. Pri tem se lahko marsikaj naučimo na primeru kosovskih šol, katerih učenci odhajajo v prostem času pomagat na polju. Tako zagotovljen denar šole nato uporabljajo za opremljanje prostorov. Prav gotovo je to lep primer, ki bi ustrezno prilagojen našim razmeram, verjetno pokazal dobre rezultate.

Kaj kmalu bomo morali izpeljati tudi samoupravni sporazum o cenah učbenikov ter urediti založenost tržnice. Prav tako moramo, če hočemo zagotoviti večjo trajnost knjig, izdelati ustrezne normative in standarde v opremljenosti učbenikov.

Uspehi, doseženi v prvem letu izvajanja družbenega dogovora o organizirani preskrbi učencev osnovnih šol z učbeniki, so nedvomno veliki, na pomanjkljivostih in napakah, ki smo jih opazili v praksi, pa se moramo učiti in se pravočasno pripraviti za njihovo odpravljanje v prihodnjem šolskem letu.

IVO BREČIČ

PREDLOG PROGRAMA ZKO LJUBLJANA VIČ — RUDNIK

Privedite:
XVII. SREČANJE GLEDALIŠKIH SKUPIN
DVE REVUI ODRAŠLIH PEVSKIH ZBOROV
DVE SREČANJI MLADINSKIH IN OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV

II. SREČANJE LUTKOVNIH SKUPIN
II. SREČANJE MLADIH LITERATOV
I. SREČANJE MLADIH LIKOVNIKOV
LIKOVNA RAZSTAVA LIKOVNIH SAMORASTNIKOV
SREČANJE KNJIŽNICHARJEV — KULTURNI PRAZNIK
II. SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN
KNJIŽNE RAZSTAVE
KULTURNA AKCIJA

Igor Torkar »Pozabljeni ljudje« — KUD BARJE
Miha Remec »Mrtvi kurent« — KUD BARJE
A. C. PUGET »SREČNI DNEVI«
Edward Albee »Zgodbe iz živalskega vrta«
D. H. Lawrence »Snaha« — PD HORJUL
Svetlana Makarović — »Sovica Oka« — PD HORJUL
Dubillard »Naivne lastovke« — KUD DOLOMITI DOBROVA
D. Keyes »Rože za Algernona« — KUD DOBROVA
Tone Partljič — Ribe na plitvini — KUD IG
Pavel Golia »Kulturna priveditev v Črni mlaki« — KUD IŠKA VAS
Tone Partljič »O ne, ščuke pa ne« — KUD LAVRICA
Leon Kuzkovsky »Prvi dan svobode« — KUD ZADRUGAR NO-
TRANJE GORICE

Igor Torkar »Zlata mladina« — KUD POLHOV GRADEC
D. Storey »Obletnica poroke« (še niso izbrali) — DPD SVOBODA
PODPEČ

Prežih-Mikeln »Samorastniki« — KUD ROB
Mirko Zupančič »Dolina nešteti radosti« — KPD ŠENTJOŠT
Miloš Mikeln »Golobi miru« — KPD ŠENTJOŠT
Vandot »Kekec« — KPD ŠENTJOŠT
Mira Mihelič »Svet brez sovraštva« — KPD ŠKOFLJICA
Mirko Zupančič »Hiša na robu mesta« — KUD FRANCE PREŠE-
REN

Smiljan Rozman »Drama« — KUD FRANCE PREŠEREN
Žarko Petan »Beseda ni konj« — KUD ŽAŽAR
Sławomir Mrożek »Čarobna noč« — KUD ŽAŽAR
Branislav Nušič »Sumljiva oseba« — KUD ŽELIMLJE
7 lutkovnih predstav
15 recitalov (ob 60. obletnici ZK in drugih spominskih dnevih)
5 folklornih skupin
1 baletna skupina
14 razstav likovnih samorastnikov
8 knjižnih razstav
1 razstava fotografije
18 pevskih zborov s celovečernimi koncerti
5 literarnih večerov

KULTURNA AKCIJA

Ko sem zavrtela na telefonski številnici številko 76-016, sem si v duhu predstavila osnovno šolo IG z njenimi novimi strogo črnoobrobljenimi okni, skrbno pograbljenim dvoriščem, urejeno zelenico, na kateri so učenci zasadili vrtnice in sijočimi hodniki, kjer ni tistega značilnega vonja, ki sicer daje pečat šolskim poslopljem.

»Prosim, seveda lahko takoj odgovorim na zastavljena vprašanja,« mi je odgovoril energičen pa prijazen ženski glas, katerega lastnica se je najbrž navajena vsak dan soočati z nepredvidenim, kar pa je treba sproti odločno razreševati.

Tovarišica Eta Durjava, ravnateljica osnovne šole Ig, podpredsednica Zveze kulturnih organizacij, je predsednica odbora za kulturno akcijo, ki jo sama vodi prav tako zagnano in odločno. Moja vprašanja so bila namenjena temu področju njenega družbenega udejstvovanja:

Prosim, povejte na kratko in s preprostimi besedami, kaj vam pomeni kulturna akcija?

— Neposreden stik s kulturnimi delavci. Ljudje iz zelo oddaljenih krajev, ki bi sicer težko šli na primer na koncert, imajo možnost, da umetnike vidijo in slišijo.

To vlogo ima tudi radio in televizija.

— To ni isto. Kontakt sega globlje, sega v čustveno plast zavesti. Hkrati pa daje možnost umetnikom, da spoznavajo novo občinstvo, navadno hvaležnejše kot so ga navajeni v mestu.

Imate z angažiranjem umetnikov kakšne težave?

Do zdaj so bili vsi kulturni delavci, ki sem jih prosila za sodelovanje sama ali preko Mestne zveze, takoj pripravljeno sodelovati, tudi denar ni predstavljal nikoli problema.

Kaj pa sodelovanje s krajevnimi skupnostmi?

V krajevnih skupnostih se pojavlja nekakšno »pomanjkanje domišljije«. Spet in spet bi poslušali iste pro-

grame. To je po eni strani razumljivo, saj imajo naši stalni sodelavci, n. pr. Ileana Bratuž, Andrej Jarc, Trio Lorenz, Ladko Korošec s spremljevalcem harmonikarjem Stantetom, Rudi Kosmač, Alenka Svetelova (da naštejemo samo nekatere) resnično kvalitetne in bogate programe, vendarle pa bi bilo dobro, da bi KS upoštevale predloge, hkrati ko ne bi bilo slabo, da bi Mestna zveza izdelala programe izvajalcev kot nekakšen priložnostni ponudb, da bi vendarle uspeli z vsaj tromesečnim načrtovanjem kulturne akcije.

Kaj predstavlja pri izvajanju kulturne akcije največji problem?

Nerazčiščeni odnosi med nekaterimi kulturnimi komisijami pri krajevnih skupnostih in društvih.

Izkoriščenje kulturne akcije za priložnostne proslave. Potem prihaja do težav: vsi hočejo na primer lutkovno skupino meseca decembra, umetniki imajo obveznosti v lastnih hišah in seveda ne morejo ustreči vsem na isti dan. Največji problem pa

je pomanjkanje načrtovanja. Izdelati je treba srednjeročne programe in se jih držati.

Kakšni so vaši načrti?

Imenitno bi bilo predstaviti neko skupino izvajalcev, ki bi kot Frontno gledališče postopoma obiskala vse krajevne skupnosti. Tudi tiste, ki so dozdaj sredstva združevala, pa imajo same možnost za nastop. Saj ni potrebna velika dvorana. Privedite bi bila lahko na primer po stari slovenski navadi sredi vasi pod lipo.

Kaj priporočate kulturnim komisijam, da bi kulturna akcija bolje stekla?

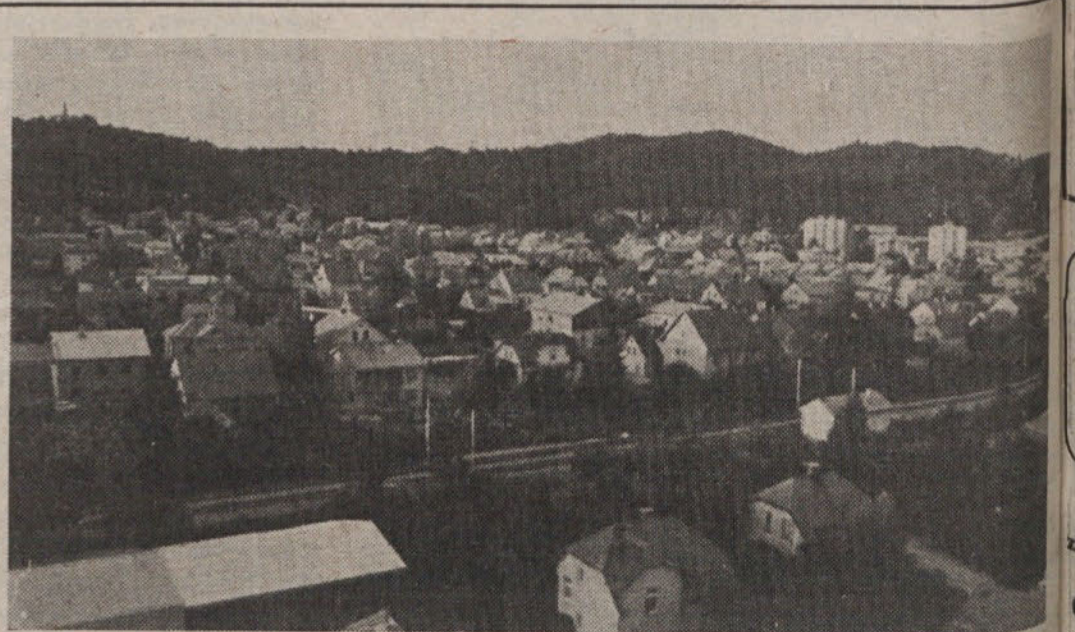
Čisto konkretno: programe. Napisane programe, ki jih naj pošljejo na Zvezo kulturnih organizacij. Programi so lahko samo okvirni: želimo folklorno skupino, želimo slišati koncertne pevece, radi bi se sešli z likovnim umetnikom, pisateljem itd., vendar pa morajo obvezno napisati DAN, MESEC, URO, KRAJ in potem mi lahko telefonirajo, saj vedo številko. J. T.

ŠTUDIJSKI ZBOROVODSTVA

NA PEDAGOŠKI AKADEMII V LJUBLJANI

Na pobudo Zveze kulturnih organizacij bo Pedagoška akademija uvedla študij zborovodstva za odrasle zbere v okviru predmetne skupine Glasbeno vzgoja. Zveza kulturnih organizacij Slovenije je naslovila na vse občinske ZKO nujno prošnjo za prijave, saj je znano, da zborovodskega kadra predvsem v Ljubljani in njeni okolici močno primanjkuje.

Vabljeni so vsi, ki bi želeli študirati na višji stopnji ob delu. Javijo se naj na naslov: Zveza kulturnih organizacij, Ljubljana, Dalmatinova 4-II. ali na občinsko zvezo tel.: 23-381, int. 94.

Rožna dolina je danes vzorno urejeno stanovanjsko naselje

»TAKO SE JE RODILA NAŠA ROŽNA DOLINA«

O delu olepševalnega turističnega društva Rožna dolina smo v našem glasilu že pisali. V mesecu septembru pa je Rožna dolina praznovala 80. Olepševalno turistično društvo pa 75-letnico obstoja. V Rožnodolskih novicah so ob tem jubileju zapisali: »Ko je leta 1895 potres porušil mnogo hiš v Ljubljani, je »Slovensko delavsko stavbno društvo« pomagalo ljubljanskim delavcem in jim priskrbelo poceni stavbne parcele na vseh koncih Ljubljane. Toda teh parcel je bilo premalo, zato so začeli misliti na močvirnate travnike med železniško progo in Rožnikom. Na teh travnikih je bilo dovolj prostora in so si začeli na njih postavljati svoje skromne domove delavci iz Tobačne tovarne in železničarji. To je bilo rojstvo naše Rožne doline.«

Že leta 1908 je bilo zgrajenih 110 hiš s 1.683 prebivalci, leta 1930 pa 314 hiš s 2.159 prebivalci. V Rožni dolini je sedaj 2.505 hiš, kjer živi 7.000 prebivalcev.

Leta 1905 — šestnajstega januarja je takratno deželno predsedstvo potrdilo pravila in registracijo Olepševalnega društva. Tesno »je

bilo povezano z razvojem Rožne doline. Takoj na začetku delovanja je novim priseljencem izposlovala posojila za gradnje, organiziralo prostovoljna dela — zasilne ceste in poti, odtočne jarke — ter dajalo napotke za urejevanje vrtov in sajenje sadnega drevja.

To dejavnost še vedno opravlja, obenem pa pri društvu tudi ocenjujejo najlepše vrtove v Rožni dolini in opozarjajo tiste kraje, ki za okolico svojih hiš ne skrbijo dovolj.

Ob 75-letnici društva je bila v veliki dvorani Študentskega naselja proslava, na kateri so sodelovali priznani umetniki iz Rožne doline, pevski zbor Jepa s Koroške, učenci osnovne šole Vič in najmlajši iz vrta. Pred začetkom kulturnega programa je bil občni zbor, kjer so člani seznanili z delom društva. Poleg tega pa so razglasili tudi rezultate ocenjevanja vrtov, ki jih je ocenila komisija. Med 351 vrtovi jih je kar precej dobilo odlično oceno — 102 — če pa bo društvo s svojim delom nadaljevalo tako, kakor do sedaj, bo teh odličnih vsako leto več in Rožna dolina vsako leto lepša. MOJCA KAUCIČ

»KOMET« TRNOVSKI GLASBENIKI

Trnovčani imamo svoj ansambel »Komet«. Sestavljajo ga štirje dijaki — od 14. do 18. leta starosti. Imeli so že tri javne nastope. Prvič smo jih poslušali učenci trnovske šole ob praznovanju Novega leta. Navdušili so nas z nastopom in program so morali ponavljati. Nato so dvakrat nastopili še na Gimnaziji Vide Janežič. V mesecu juniju pa so se predstavili tudi trnovskemu občinstvu v domu KUD »France Prešeren«. V skoraj polni dvorani so navdušili poslušalce. Tudi v septembru so imeli koncert.

Mladim glasbenikom, ki igrajo v sestavi Matjaž Drolc-orgle, vokal, Grega Drolc-bas kitara, Boštjan Novak-solo kitara, vokal in Frenky Novak-bobni, vokal, želimo veliko uspehov.

S tem zapisom želim ta sestav predstaviti Trnovčanom in ostalim občanom!

DANILO ŠTOKO

Tako opevano lipo pri Turjaškem gradu je zlomilo. Potrebna bo previdna pomoč strokovnjakov, da bi jo skušali ohraniti

NA TEKU SE DOBIMO

Že tri leta deluje na območju naše občine več izposojevalnic tekaških smučí, ki so bolj znane po vzdevku »rumene smučí«. Na teh rumenih smučeh je prvič steklo veliko število sedaj navdušenih tekačev, ki jih boste jeseni srečali na TRIM stezi ali nekje v gozdu na treningu, pozimi pa v smučinah na Rakitni, Črnem vrhu, Pokljuki, Kranjski gori in drugod. Z namenom, da se tej zdravi športni panogi zapiše več občanov, je letos tudi ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik pričela z akcijo, ki jo uvajajo v vsej Sloveniji z nazivom »Na teku se dobimo«.

Akcija ima namen vključiti v redno najmanj 2-krat tedensko vadbo čimveč občanov obeh spolov — ne glede na starost. Z vadbo teka naj bi pričeli takoj, tako da bi zimo pričakali pripravljeno.

Zato vabimo vse, ki ste doslej le razmišljali, da rabite več gibanja, odločite se in pridite na skupno vadbo teka. Kam? Pridite na Brdo (pri balinišču). Pričetek vadbe je vsak ponedeljek in sredo ob 17. uri.

Na Krimu (ob nogometnem igrišču) vsak torek in četrtek ob 17. uri, pri TVD Partizanu Vič vsak ponedeljek in sredo ob 16.30. Pri Kajak kanu klubu vsak torek in četrtek ob 17.00 uri.

Na omenjenih mestih vas bodo čakali vodniki, ki vas bodo usmerjali pri vadbi teka. In zakaj vam priporočamo to akcijo? Ne moremo mimo dejstva, da »standard« zahteva svoje tudi pri nas. Namesto s kolesom in peš se vozimo z avtom in dvigalom. Vse več dela opravljajo stroji, vse več sedimo in vse več jemo. Zato je težko ohranjati telesno ravnotežje, če smo zanemarili gibanje. Posledice pa se kažejo v obliki najrazličnejših zdravstvenih motenj od nevroz, nespečnosti, akutne utrujenosti do bolezní srca in ožilja. Torej bolezní moderne dobe.

Vsemu temu se lahko izognete, če pričnete z redno vadbo. Zato pričnete z vadbo teka. Na teku se dobimo.

P. K.

Gornji posnetek priča o živahnosti na igrišču TVD Partizan-Vič

10 LET BALINARSKEGA DRUŠTVA BRDO

V prijetnem gozdičku na Brdu imajo krajani Brda in Vrhovcev kar nekakšen rekreacijski center v malem. Pravzaprav ga zaenkrat sestavljata le TRIM steza, dolga 2.700 metrov z 21 postajami in dvostezno balinišče, je pa le.

Balinišče uporabljajo v veliki meri le člani balinarskega društva »Lado Snoj« Brdo, ki je sredi meseca septembra praznovalo 10. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti je bila v Domu družbenih organizacij na Brdu proslava, na kateri so osmim ustanovnim članom kluba podelili pozlačene plakete za desetletno požrtvovalno delo pri razvoju balinarskega kluba, dvajsetim so podelili bronaste plakete — priznanja za delo, poleg tega pa še devet priznanj za požrtvovalno in nesebično delo v klubu ter 16 priznanj predstavnikom družbenopolitičnih organizacij za organizacijsko in strokovno pomoč pri uveljavljanju kluba in športnega balinanja.

Pred desetimi leti je skupina približno desetih ljudi začela z izgradnjo balinišča na lokaciji posestva »Barje« — za domom Bokalcí. Igrišče je bilo hitro dokončano in na pobudo nedavno umrlega rednega obiskovalca balinišča Vlada Janežiča so ustanovili klub »Lado Snoj« Brdo.

Leta 1971 je odbor kluba sklenil, da se bo klub preselil na novo lokacijo — bivše otroško igrišče. Člani so naredili dvostezno balinišče ter si uredili prve prostore v predelanem čebelnjaku. Tega leta so fantje tudi prvič nastopili na republiškem prvenstvu in si priborili prvi pokal — na turnirju v Rožni dolini. Tri leta kasneje je klub prvič organiziral tudi svoj turnir. Članov je bilo vedno več, zato so lahko ustanovili prvo moštvo, ki se je udeleževalo tekmovanj prve lige v balinanju v Ljubljani. Ker je bila vedno močnejše zastopana tudi mlada generacija, so pri matičnem društvu ustanovili še sekcijo »Dolomiti«, ki je bila namenjena predvsem mladim tekmo-

Balinarji

valcem. Nastopala je v ljubljanski II. ligi.

Tekmovalci kluba se sedaj vestno udeležujejo tekmovanj v okviru mesta in republike in dosegajo lepe uspehe. Na državnem prvenstvu v Postojni leta 1976 so zasedli deveto mesto, na lanskem republiškem prvenstvu so bili sedmi, letos pa so na prvenstvu ljubljanske regije dosegli četrto mesto. V klub je sedaj včlanjenih preko 110 balinarjev, poleg tega pa se vsako sredo na balinišču zbere tudi okrog petnajst pionirjev — v glavnem so to otroci članov kluba.

Ker bo na prostoru, kjer je sedaj balinišče, nekega dne tekla obvoznica, je bilo treba začeti razmišljati o novi lokaciji, da bo klub lahko nadaljeval svoje delo. Odločili so se za prostor, od sedanjega oddaljen nekaj 100 metrov, skoraj nasproti doma na Bokalcích. Poleg novega balinišča bi na tem prostoru radi naredili tudi asfaltirano igrišče za športe z žogo in pa majhno otroško igrišče. Tako bodo krajani Brda in okoliških KS dobili pravi rekreacijski center, saj bodo novi ob-

jektí namenjeni predvsem njim. Novo balinišče bo imelo štiri steze namesto sedanjih dveh, prestaviti pa bo treba tudi TRIM stezo.

V svoje načrte so člani kluba vključili tudi skrb za delo z mladimi, če pa bodo možnosti dopuščale, bodo skušali poskrbeti tudi za rekreacijo oskrbovancev doma na Bokalcích.

Seveda načrti za prihodnost ne izključujejo tesnega sodelovanja

s krajevnimi in občinskimi organi ter z mestno in republiško balinarsko zvezo. Kljub temu, da delo v klubu in balinanje vzame članom precej časa, bodo z veseljem, ki ga imajo do balinanja, lahko premagali ovire, ki jih prav gotovo na poti do cilja ne bo manjkalo. Da so sposobni urediti, kar si zamislijo, so prav gotovo dokazali v dosedanjih desetih letih obstoja balinarskega kluba »Lado Snoj«.

MOJCA KAUCIČ

BOGATE MOŽNOSTI ZA ŠPORTNO REKREACIJO

Zveza telesno kulturnih organizacij Ljubljana Vič-Rudnik organizira in skrbi za tekmovanje med šolskimi športnimi društvi v občini.

Otroci tekmujejo za športno značko

Uvedli so tekmovanje za športno značko. Program tekmovanj za športno značko obsega otroke od prvega do osmega razreda. Otroci določene starosti dobijo sebi primerne naloge, ki jih morajo izpolniti, da si pridobijo športno značko. Tekmovanje za športno značko je nadaljevanje dela iz predšolske dobe, ko so otroci že v VVZ vključeni v športno aktivnost. V to dejavnost se lani še niso vključili vsi VVZ, pri ZTKO upajo, da se bodo letos vključili prav vsi.

12. oktobra — množičen kros

Najpomembnejša množična trim akcija bo tekmovanje v krosu 12. oktobra. ZTKO vabi osnovnošolskih otrok bo ob 14. uri, odrasli pa bodo startali ob 16. uri. Startno mesto bo na Brdu poleg vežbališča psov. Prijave sprejema ZTKO na Viču, prijavitelje se lahko tudi neposredno na startu.

Spomladi bo ZTKO organizirala občinsko tekmovanje vzgojno varstvenih zavodov. Prav tako pripravlja občinsko tekmovanje šolskih športnih društev v namiznem tenisu in streljanju, pričeli bodo tudi s plavalnimi tečaji otrok, vključenih v vzgojno-varstvene zavode in za učence osnovnih šol, ki se niso udeležili šole v naravi ter tiste učence, ki se niso naučili plavati.

Vrsta tekmovanj v jesenskih mesecih

Program komisije za rekreacijo ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik za mesec september, oktober in november je takšen: Pokalno tekmovanje v malem nogometu se je pričelo 10. septembra in se bo nadaljevalo vse leto, ZTKO še sprejema prijave ekip. Sedemnajstega novembra se bo začel dvodnevni turnir v kegljanju na kegljišču Jamnik na Vrhovcih, istega meseca bo prirejeno tekmovanje v streljanju zračno puško.

Ljubitelje veslanja ZTKO obvešča, da Kanu klub Ljubljana na Livadi in Rekreacijski center

Ljubljana še vedno izposojata čolne za rekreacijsko veslanje.

Redna vadba v društvih Partizana

V društvih TVD Partizan Vič in Trnovo se je pričela redna vadba občanov vseh starostnih skupin, od cicibanov do starejših članov. Vaditi je možno dvakrat tedensko v popoldanskem času. Ženske imajo vadbo ob ponedeljkih in četrtnih, moški pa ob torkih in petkih popoldne. Ob sredah imajo vadbo starejši člani in članice. Kdor se želi dobro te-

lesno pripraviti na bližajočo sezono, se bo bržkone priključil rekreativcem, ki si nabirajo kondicijo ob sredah pri TVD Partizan na Viču ali Trnovem.

Vsi, ki želijo preizkusiti svoje fizične sposobnosti, bodo to lahko storili od petnajstega oktobra naprej na stadionu Svobode ob Gerbičevi ulici. Tam bodo delavci ZTKO opravljali dvanajstminutni Cooperjev test, tako da bo vsak udeleženec preizkusil svoje moči in po Cooperjevi tabeli izvedel, kako je telesno pripravljen.

FRANCE PREŠEREN

TEKMOVANJE ZA NAJBOLJŠE ŠOLSKO ŠPORTNO DRUŠTVO

S šolskim letom 1978-79 pripravlja ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik pravilnik, s katerim bomo ocenjevali najbolj samoupravno organizirano ŠSD v občini. Na aktivu učiteljev TV je bila izvoljena 3-članska komisija iz vrst učiteljev, ki bo ocenjevala delo v vsakem konferenčnem obdobju šolskega leta. ŠSD se bo ocenjevalo na vseh področjih: samoupravna organiziranost, program dela, statut — pravilniki tekmovanj, organizacija tekmovanj na šoli — ra-

zredna in šolska tekmovanja (8 panog), sodelovanje na občinskih tekmovanjih, vodenje dokumentacije, kronike, interpretacija rezultatov, delovanje krožkov, disciplina učencev na tekmovanjih, tekmovanje za športno značko II. stopnje, urejenost prostorov in igrišč za telesno vzgojo, akcije itd.

Zmagovito ŠSD bo prejelo prehodni pokal ZTKO Vič-Rudnik, vsa ŠSD, ki se bodo udeležila tekmovanja, pa še praktične nagrade.

II. skupina

ŠPORTNA ZNAČKA II. SKUPINE

Z namenom, da bi se čimveč občanov od otrok do odraslih redno ukvarjalo s telesno vadbo, je uvedla telesnokulturna skupnost SR Slovenije in Zveza telesnokulturnih organizacij SR Slovenije tekmovanje za športno značko.

Tekmovanje je razdeljeno na 6. starostnih skupin. I. skupina otroci 5 do 7 let so pričeli s tekmovanjem že leta 1976.

Letos pa je vse pripravljeno za tekmovanje II. skupine — učenci 7 do 10 let ali učenci od 1. do 4. razreda osnovnih šol.

Z namenom, da se to tekmovanje, katerega nosilci bi bila ŠSD, uvede v osnovne šole naše občine, je ZTKO že poslala na vse osnovne šole gradivo za mentorje. S programom pa so bili seznanjeni tudi predavatelji telesne vzgoje na vseh osnovnih šolah.

Učenci 1. in 2. razreda tekmujejo za srebrno športno značko, učenci 3. in 4. razreda pa zlato športno značko.

Program tekmovanja za srebrno športno značko vsebuje v 1. razredu in 2. razredu po 6 nalog, ki jih morajo učenci uspešno opraviti. Prav tako je po 6 nalog tudi v 3. in 4. razredih za pridobitev zlate značke. Učenci, ki so letos že v 2. razredu, lahko osvojijo srebrno značko, če opravijo tudi naloge za 1. razred. Enako pa tudi učenci 4. razreda, če opravijo naloge za 3. razred, lahko osvoje zlato značko.

Upamo, da bodo ŠSD kar najbolj množično pristopala k tekmovanju za športno značko in da bo ob koncu leta, ko naj bi slovesno podelili značke in diplome, kar največ učencev osnovnih šol osvojilo športno značko.

OB 25-LETNICI KRVODAJALSTVA

Letos praznujemo 25. obletnico organiziranega krvodajalstva. Le-to je v naši občini zelo razširjeno, veliko je krvodajalcev in za vse je treba voditi kartoteko. Zato pri občinskem odboru RK trenutno urejajo evidenco, ki bo vsem, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo, v veliko pomoč.

Da bi obletnico te humanitarne dejavnosti kar najbolje proslavili, bo konec meseca oktobra ali v začetku meseca novembra proslava, kjer bodo 280 občanom — krvodajalcem in pa organizatorjem podelili odličja »Zasluzni krvodajalec«. Prav tako bodo nagradili delovne organizacije, ki so na tem področju storile precej. Dobile bodo plaketo za zasluge, saj aktivni RK v delovnih organizacijah precej pripomorejo na tem področju.

M. K.

STAR PAPIR V DOBRODELNE NAMENE

Včasih so star papir, tako kakor staro železo, zbirali otroci, da so si tako prislužili kakšen dinar za priboljške ali šolske knjige. Danes je to predvsem domena občinskih odborov Rdečega križa. Na ta način zberejo nekaj denarja, s katerim lahko pomagajo tistim, ki pomoč potrebujejo ali pa denar uporabijo za svoje dejavnosti — spet v dobrodelne namene.

Kljub temu, da zbranega papirja ni tako malo, bi ga lahko bilo še več, če bi krajanji in občani star papir bolj smotno zbirali. Verjetno si marsikdo misli, da tisti časnik ali revija, ki jo vržejo v posode za smeti, ne pomeni nič. Pa je stvar taka, kakor v tistem slovenskem pregovoru: »Kamen na kamen...«

Viški občinski odbor rdečega križa organizira akcije zbiranja starega papirja štirikrat na leto in verjetno bi krajanji za nekaj mesecev lahko našli prostor, kamor bi spravili odpadni papir. Tako bi se ga do začetka zbiralne akcije nabralo precej več, kakor ga navadno zbiranci poberejo.

V začetku meseca septembra so star papir pobirali v šestih krajevnih skupnostih naše občine. Vsega skupaj je bilo 34.200 kilogramov. Najbolj pridni so bili spet Rožnodolci, ki so ga zbrali kar 9.230 kilogramov. Nekoliko zaostajajo krajanji KS Milan Česnik, ki so ga zbrali 1.000 kilogramov manj, na tretjem mestu pa so krajanji KS Krim-Rudnik s 6850 kilogrami. Najslabše so se »odrezali« Trnovčani, ki jim je uspelo prihraniti le 1800 kilogramov starega papirja.

AKCIJE ZBIRANJA ZOPET V NOVEMBRU

Zbiralna akcija bo spet v začetku meseca novembra letos. Sodelovalo bo osem krajevnih skupnosti. Zaradi praznika — dneva mrtvih, 1. novembra, bodo v KS Kolezija pobirali star papir že 31. oktobra. V krajevni skupnosti Krim-Rudnik bodo pobirali star papir 2. novembra, dan kasneje pa v KS Malči Belič. Krajanji, ki so prihranili kaj starega papirja v KS Milan Česnik, ga bodo lahko oddali 6. novembra, dan kasneje pa bodo prišli na vrsto krajanji v KS Rožna dolina. Še en dan kasneje, to je 8. novembra, v KS Trnovo ter 9. novembra v KS Vič. Zadnji bodo prišli na vrsto krajanji v KS Vrhovci-Brdo — 10. novembra.

Zaenkrat so akcije zbiranja starega papirja organizirane samo v krajevnih skupnostih mestnega območja, verjetno pa bo treba začeti razmišljati, da bi začeli pobirati star papir tudi v primestnih KS. Ker so le-te krajevne skupnosti po površini večje, prebivalci »raztreseni« tu in tam, bi bilo treba določiti zbirno mesto. Za tiste, ki po papir pridejo, bi bilo iskanje domačij precej zamudno in tudi nesmotno. Verjetno pa krajanji ne bi nasprotovali temu, da bi papir pripeljali do zbirnega mesta, saj ga prav gotovo imajo in bi ga radi dali.

Če bi tem nekaj deset tisočim kilogramov papirja, zbranega v nekaj krajevnih skupnostih naše občine, dodali še papir iz ostalih KS, bi bil izkupiček toliko večji. Torej: občinski odbor rdečega križa prosi vse krajanje in občane, naj starega papirja ne mečejo v posode za smeti, ampak naj ga prihranijo in oddajo ob zbiralni akciji starega papirja. Z malo truda bodo na ta način lahko pripomogli marsikomu, ki se je znašel v težavah.

MOJCA KAUCIČ

OBČINSKI ODBOR RK ORGANIZIRA

IZLET SAMO ZA OBČANE STAREJŠE OD 75 LET

V naši občini je kar precej takih občanov, ki so stari že preko 75 let. Za vse te občane je občinski odbor RK pripravil izlet, ki bo 21. oktobra. Po vsej verjetnosti bodo starejši občani šli v okolico Škofje

Loke, kjer bodo preživeli prijeten dan. Tiste, ki zaradi bolezni na izlet ne bodo mogli, bodo člani RK obiskali na domu, da bi jim vsaj malo nadomestili tisto, kar so morali izpustiti.

M. K.

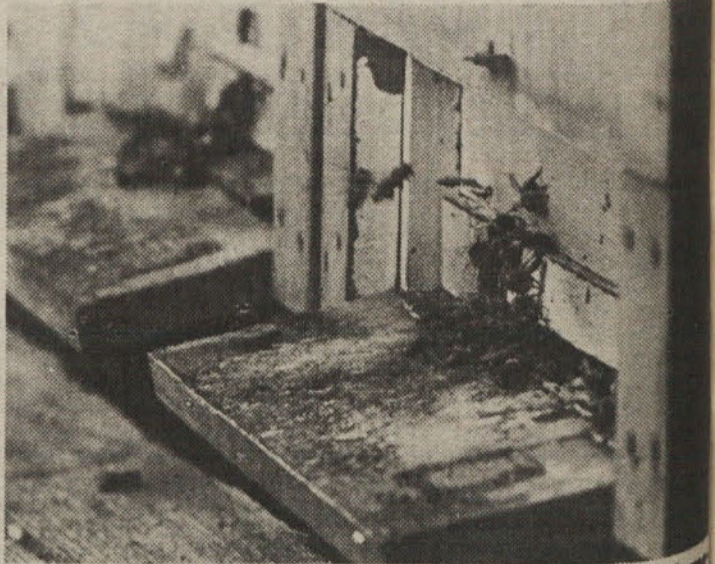
Satovje pred izcejanjem v centrifugi očisti z metlico, zadelovino pa odstrani s posebno lopatico.

SLAB PRIDELEK MEDU

Obilno deževje v času cvetenja je krivo za izredno slab pridelek medu v Sloveniji, trdijo slovenski čebelarji. To nam potrjuje tudi Franci Trstenjak iz Črne vasi, ki smo ga obiskali pred nekaj dnevi, ko je prvič letos zavrtel svojo centrifugo za točenje medu. Iz posameznega panja je izcedil le po 10 kg medu, medtem ko ga ob dobrih letinah dobi tudi po dvanajstkrat več. Upa le, da bo 30 panjev, kolikor jih ima, jeseni bolje založeno s to sladko tekočino.

Franci Trstenjak pred svojim čebelnjakom na Barju redno čisti potok nule čebele. Pri delu se prav nič ne boji čebeljih žel, saj le redkokoli kateri izmed njegovih žučel na njegovi koži preizkuša njihovo ostrino.

Čebele pridno iščejo cvetni nektar, vendar pa so ga letos v svojih mnogih dneh želodčkih predelale izredno malo in satovja so ostala naprosto prazna.

kotiček za potrošnike

V VSEH KS ŠE NISO IZVOLILI SVETOV POTROŠNIKOV

Ustava SFRJ in SRS ter zakon o združenem delu nalagajo krajevnim skupnostim ustanovitev svetov potrošnikov ter tudi okvirno opredeljujejo njihove naloge. Vendar sveti potrošnikov v KS ne obstajajo le zato, ker jih silijo k temu omenjeni predpisi, marveč imajo le-ti praktično vlogo — varstvo potrošnikov pred samovoljnimi trgovci, ter samoupravno dogovarjanje med sveti potrošnikov in trgovskimi organizacijami o kakovosti proizvodov in storitev izboljšanju izbire in drugih pomembnih vprašanjih. To dogovarjanje je storilo šele prve korake tam, kjer so sveti potrošnikov resno prišli za delo. V nekaterih krajevnih skupnostih so sveti potrošnikov izvoljeni, vendar organ obstaja zgolj na papirju. V štirih krajevnih skupnostih sploh še niso izvolili svetov potrošnikov.

Obiskal sem dve krajevni skupnosti, kjer še nimajo izvoljenih svetov potrošnikov, krajevno skupnost Lavrica in Velike Lašče. KS Dobrova in Barje tudi še nimata omenjenih organov.

V krajevni skupnosti Velike Lašče so zatrjili, da so svet potrošnikov že izvolili, vendar se zaradi svoje neaktivnosti še ni povezal z Zvezo svetov potrošnikov na občinski ravni, tako da tam sploh še ne vedo, da imajo v Velikih Laščah ta organ. Na Lavrici še nimajo izvoljenega sveta potrošnikov. Izvolili ga bodo na eni izmed prihodnjih sej skupščine krajevne skupnosti. Poudarili so, da bi se razveselili, če bi nekdo iz občinske Zveze svetov potrošnikov opredelil delovno področje tega organa ter jim pomagal, da bo ta organ v polni meri zaživel.

Komunalna problematika in načrtovanje gradnje otroškega vrta sta v tej krajevni skupnosti v ospredju, zato so malce pozabili na druge naloge.

F. PREŠEREN

naša skupna
varnost
v prometu

FILMI O PROMETU

Svet za vzgojo in preventivo v prometu pri občinski skupščini Vič-Rudnik namerava v jesenskem obdobju popestriti svojo dejavnost in pritegniti še večje zanimanje občanov. Zato so kupili kinoprojektor in nabavili ustrezen filmski material. S tem gradivom bodo obiskovali krajevne skupnosti in tam pripravljali predavanja, spremljana z aktualnimi filmi s tematiko prometa. Tak način dela je bil doslej že v navadi v šolah, sedaj pa bodo to še razširili na krajevne skupnosti. To je del prizadevanj sveta za večjo varnost udeležencev v prometu in za njih vzgojo. Glede na veliko število krajevnih skupnosti, ki imajo v naši občini na svojem področju izredno prometne ceste kot npr. Dolenjko, vpadnico za morje itd. so ta predavanja še posebej aktualna.

M. D.

Vsem obiskovalcem tega vrta naj povemo, da so dobili nove prebivalce — mlade kenguruje!

NAŠA KOMUNA — GLASILO OK SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK — UREJATA IZDAJATELJSKI SVET (predsednik FRANC MALOVRH) IN UREDNIŠKI ODBOR — ing. JANEZ ČE MAŽAR, MILOVAN DIMITRIČ, JANJA DOMITROVIČ (glavna in odgovorna urednica), ing. ALOJZ HABJAN — JANEZ JAGODIČ, PETER DURJAVA, IVO ZALAR — Tehnični urednik IVAN ŽITKO — UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE — LJUBLJANA, TRG MDB 7 — TELEFON 23-381, int. 26 ali 20-728 — Tekoči račun SDK: 50103-678-51173 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk Tiskarna Ljudska pravica — Ljubljana — GLASILO DOBIJO VSA GOSPODINSTVA V OBČINI BREZPLAČNO — GLASILO NAŠA KOMUNA IZHAJA Mesečno v nakladi 26.000 IZVODOV